

Groninger bijbelleesrooster: Romeinen t/m Openbaring

Romeinen 1:1-17

Het lezen van Paulus' brief aan de Romeinen heeft Maarten Luther diepgaand veranderd. Hij 'ontdekte' de bevrijdende boodschap van Gods genade in deze brief. Wellicht verandert er in de komende weken ook iets bij u of jou... In deze eerste verzen is het indrukwekkend om te lezen, hoe Paulus zich een geroepene, gezondene en knecht weet van Jezus Christus. Hij heeft maar één missie, één evangelie, één doel: mensen in de weg van het geloof brengen onder beslag van het evangelie van Jezus Christus dat een kracht van God is tot behoud (1:16).

Romeinen 1:18-32

Een ongezoeten cultuuranalyse. Messcherp brengt Paulus het doen en laten van mensen terug tot de kern: verzet tegen God. Dat maakt wat Paulus hier schrijft bijzonder leerzaam. Ga het bij jezelf maar na: als de band met God wordt losgelaten, raakt het leven ontwricht. God laat je de consequentie van dat verzet tegen Hem voelen (1:26). Oftewel: het leven raakt geperverteerd. Niet meer 'naar God toe', maar 'van God af'. Overigens, in dit verband, als *voorbeeld* van deze omdraaiing (pervertie) vallen Paulus' woorden over de natuurlijke seksuele omgang die vervangen wordt door de tegennatuurlijke (1:27).

Romeinen 2

De neiging is groot om vanaf de zijlijn van de cultuur hoofdschuddend een oordeel uit te spreken over al die ongelovige en onbekeerlijke mensen die de wereld rijk is. Maar ga je zelf soms vrijuit? Wie weet 'hoe het moet' en het niet doet, wordt des te harder aangepakt in Gods oordeel (2:5). Het *hebben* van een wet van Mozes zegt dus nog niks (2:11-14). Breng je in praktijk wat in die wet staat, daar gaat het om (2:21-24). Al of niet lichamenlijk besneden zijn, zegt dus ook niet zoveel (2:25-29). Is je hart besneden? Is dat niet veel belangrijker? Denk erom dus: geen misplaatste superioriteitsgevoelens!

Romeinen 3

De farizeeër van Lukas 18: 9-14 blijkt springlevend in een ieder van ons. Heeft een christen niet iets voor op een jood? En een jood op een heiden? Paulus rekent er mee af. Wij zijn allemaal zonder uitzondering in de macht van de zonde (3: 9). Niemand is ten opzichte van de ander moreel superieur, wet of geen wet (3:20). Vermeende morele superioriteit levert dus ook niks op. In Gods oordeel gaan vrijuit (of: worden gerechtvaardigd, 3:21) wie geloven. Dat is de boodschap van de hele Bijbel (3:21)! Gerechtigheid buiten de wet om. Gerechtigd door geloof in Jezus Christus. Dat is de stijl van God.

Romeinen 4

Schriftbewijs. Kijk naar Abraham. Het was zijn geloof dat hem tot gerechtigheid werd gerekend en niet zijn gehoorzaamheid aan de wet (4:2). Abraham heet niet voor niks de vader van de gelovigen en dat gaat altijd vooraf aan zijn vaderschap van de besnedenen (4:11-12). Doordat hij bleef geloven, 'tegen hoop op hoop' bouwen op onmogelijke beloften (4:18), werd hij rechtvaardig verklaard. En deze woorden, zegt Paulus, zijn voor ons neergeschreven (4:23). Zo is het evangelie van Jezus Christus een kracht van God tot behoud (1:16-17), want door geloof in Jezus gaan mensen (joden en heidenen!) vrijuit in Gods oordeel (4:24-25).

Romeinen 5:1-11

Groots zet dit hoofdstuk in: de uiteenzetting van de leer van de rechtvaardiging krijgt de hoogte van een loflied. Wij hebben vrede met God! Dat betekent niet dat alles daarom maar vredig verloopt. Het woord verdrukkingen schijnt een dissonant, maar ze dwingt tot de oplossing die uitkomt bij beproefdheid en hoop: dat karakteristieke woord voor het leven van een christen! Deze hoop heeft immers haar basis in het onverwoestbare feit van de verzoening die door Christus is bewerkt. Heeft God ons lief? Ken ik die liefde? Hoe weet ik zeker dat God mij lief heeft? Het zijn de vragen die miljoen keer gesteld zijn en gesteld worden. Er is maar één antwoord : God heeft het bewijs van zijn liefde gegeven doordat Hij zijn Zoon voor ons ter beschikking stelde, terwijl niemand van ons daar om vroeg. Wie van ons zou zo iets doen? Hou dan op met die vragen en begin met aanbidding!

Romeinen 5:12-21

Ellende kwam er door één mens. Dood en bederf. De dood heerste als een koning. Door die eenling: Adam Maar toen kwam Christus. Ook een eenling. Maar wat er door hem is bewerkt, is veel geweldiger. Hij overwint de dood en brengt weer léven. Iets kapot maken is gauw gebeurd. Maar uit de scherven iets nieuws bouwen, dat is pas geweldig! Dat gebeurt door Jezus Christus. Zijn opstanding is het feit, dat de wending der wereld betekent.

Romeinen 6

Trek nu de consequenties: als Christus de overwinnaar is, dan zijn allen die aan hem verbonden zijn, overwinnaars met en door hem. En die verbinding is bezegeld met de doop: het is een verbinding met die hele Christus, met zijn dood en met zijn opstanding. En dus kun je zeggen dat zijn dood op onze rekening staat en zijn leven ook. Nog sterker, nog vreemder kun je het zeggen: zijn dood is onze dood en dus is zijn opstanding onze opstanding. Leef dan in dat nieuwe leven. Laat dat dan zien. Het doel van het werk van Christus is de heiliging van het leven.

Ja, dáár is het allemaal voor bedoeld: dat er mensen in de wereld worden gezet, vrijgemaakt van de overmacht van de zonde, om God te kunnen dienen. De vrucht van zijn werk is de heiliging en het einde is het eeuwige leven. En dat in een wereld waar de dood heerste als koning! Dat doet God. Die slotzin van hoofdstuk zes is een zin om te onthouden!

Romeinen 7:1-13

Daar staat het: doordat Christus aan de eis van de wet gestorven is, zijn wij vrij van de wet geworden. Maar in één adem volgt dan: om aan een ander verbonden te worden, namelijk aan Christus die uit de doden opgestaan is. De vrijheid van de wet betekent geen vrijheid voor jezelf, maar verbinding aan Christus, om dan nu ook voor God vrucht te dragen. Is het eigenlijk allemaal niet heel erg begrijpelijk, haast logisch? Zijn al die moeilijke redeneringen rondom dit hoofdstuk niet vaak bedoeld als afleidingsmanoeuvres, om te ontkomen aan de claim van Christus, die ons verlost heeft? Gebruiken we de vrijheid niet al te vaak voor onszelf? Maken we de vrijheid die Christus ons geeft niet altijd weer los van Christus en God, om er vrijheid-voor-ons-zelf van te maken?

Romeinen 7:14-25

Daar staat het nu, de keiharde werkelijkheid: al die goede dingen die ons ten deel gevallen zijn door Christus wissen de werkelijkheid niet uit, dat ons leven lang verkeerde dingen in ons opkomen. We weten wel beter. En we stemmen Christus wel toe. Maar we vinden deze regel: als ik het goede wil, is het kwade toch aanwezig. Wie door God gekeerd is, kan niet volhouden dat de mens van zichzelf goed is of uit zichzelf het goede bereikt. Elke theologie die niet de radicale bedorvenheid van de mens erkent, breekt stuk op Romeinen 7. Elk mens breekt daarop stuk. Als we niet wisten dat wij in stukken en brokken in handen mogen vallen van deze Jezus Christus, zou Romeinen 7, zou de leer van de bijbel onverteerbaar zijn.

Romeinen 8:1-17

Er komt toch iets tot stand van het werk van God in mensen. Wat de wet niet heeft klaar gekregen, omdat ze stuk gelopen is op de onmacht van ons mensen, krijgt God klaar: door zijn Geest bewerkt hij iets in mensen zoals wij, van gehoorzaamheid, van luisteren naar God, van goede werken. Dat is regelrecht een Godswonder. En daar begint dit hooggestemde stuk van deze brief nu mee: er is geen veroordeling voor hen die in Christus Jezus zijn. Laat het een stuk rust geven aan opgejaagde zielen en bekommerde geesten en angstige gelovigen. De Geest van God doet wat in mensen, reëel, je weet niet precies waar of wanneer het begint, maar het begint en als het begonnen is, zal het niet eindigen. Gods investering in mensen is van eeuwigheidswaarde. Als hij mensen van vlees en bloed niet te min vindt om er met zijn Geest in te werken, dan is er zelfs toekomst voor dat vlees en bloed! Voor mensen zoals wij! Delen in de verheerlijking is ook lichamelijk. God is uit op de redding van hele, en heel echte mensen.

Romeinen 8:18-39

Vanuit de zinloosheid van dit bestaan omschrijft Paulus de basis van de hoop: De hele schepping zucht, maar het zijn zuchten van "zwangerschap": er komt dankzij Christus nieuw leven. En de Geest geeft de kracht om de moeiten van de tijd van deze "zwangerschap" te doorstaan. Volhouden dus! Als God nu al in dit bestaan zoveel krachten geeft (bewijzen van zijn "uitverkiezing") dan kun je het ook volhouden. Zelfs in de meest verschrikkelijke omstandigheden. Ja, dat schrijf ik zo maar even naar vanachter mij computertje, en ik huiver er zelf bij. Want het is zo gemakkelijk om dat even op papier te zetten. Maar het waar te maken..... En toch: Paulus schrijft het: God heeft zijn Zoon niet gespaard, maar hem voor ons allen overgegeven, zou Hij ons dan met hem ook niet alle dingen schenken? Niets kan de stroom van liefde die van God naar ons uitgaat in Jezus Christus stuiten. Gods liefde is bewezen in het feit van de zending van zijn Zoon! Dat hangt niet af van onze beleving, ons gevoel, ons geloof. Dat is een feit, buiten ons. En niemand veegt dat uit de wereld weg. Oefen je erin om dat vast te houden!

Romeinen 9:1-29

Nu komen de hoofdstukken 9-11, waarover dissertaties zijn gepleegd en kasten zijn volgeschreven. En daarom kan er bij de eenvoudige bijbellezer wel eens de gedachte ontstaan, dat het wel erg moeilijk zal zijn. En dat is het ook wel, en in de korte stukjes voor elke dag kan uiteraard geen gedetailleerde uitleg gegeven worden bij de nogal lange stukken die gelezen moeten worden. Hier wordt het probleem aangeraakt dat de eerste christenen al net zo in de greep gehouden heeft (lees maar wat Paulus zegt van zijn eigen gevoelens, vs. 3) als het nog altijd voor de christelijke kerk is: hoe komt het toch dat het 'oude' volk, dat God in zo'n bijzondere verhouding tot zichzelf gezet had, die bijzondere positie kennelijk kwijtraakt? Heeft het tenslotte geen waarde wat God in het verleden gedaan en gezegd heeft? Ja wel, dat is de geweldige inzet (vs. 1-5). En dan volgt eerst dat grootse betoog, waarin Paulus alle nadruk legt op Gods keuze en zijn ontferming die daaruit blijkt! En nooit heeft dat betekend, dat allen die in die bijzondere verhouding gezet werden ook maar automatisch gered zouden worden. Niet allen zijn kinderen van Abraham, omdat ze nakomelingen van Abraham zijn. Daar begint dit betoog mee. En het eindigt met het citaat van Jesaja, dat spreekt over een rest die behouden wordt uit de duizenden: als God ons niet wat zaikoren had overgelaten, zouden we geworden zijn als Sodom en Gomorra! Het komt aan op gelovige aanvaarding van wat God geeft.

Romeinen 9:30-10:13

Wie steunt op eigen daden, niet op geloof, struikelt over de steen die God kennelijk zelf heeft neergelegd als een struikelblok in Sion. Daar ligt de testcase dus: als je met de wet die God gegeven heeft je eigen gerechtigheid 'opricht', werk je verkeerd met de wet. En dat smeert je ogen al meer dicht. Dat is er gebeurd met het 'oude' volk. Wat God gegeven heeft was niet verkeerd (zie 9:1-5), integendeel, maar ze hebben er verkeerd mee 'gewerkt'. Wie daarmee niet bij Christus uitkomt, komt verkeerd uit. En bij Christus uitkomen betekent : in hem geloven, je van hem afhankelijk weten. Dat is: geloven. Dat geldt voor ieder. Voor de Jood-van-vroeger en de Jood-van-vandaag. Ja, voor ieder: Jood en Griek. Geen verschil. Geloof, daar komt het op aan. Voor ieder.

Romeinen 10:14-11:10

Geloven door het horen. Het geloof komt voort uit de boodschap (Willibrord vert.) . En als er geen geloof is, dan ligt da niet aan de boodschap. Dat geldt in alle gevallen. Ook in het geval van de leden van het 'oude' volk. Een eveneens nog altijd vandaag.

Romeinen 11:11-36

Door de ongehoorzaamheid van de Joden is het evangelie bij ons gekomen. Dat geeft ons geen reden om ons boven hen te verheffen. Integendeel: het zal slechts moeten aansporen om nu niet net als zij dat wat God ons gegeven heeft te verspelen. Want dat kan dus: Gods strengheid voor de takken die weggekapt zijn, zal de takken die ingeplant zijn tot waarschuwend voorbeeld moeten zijn! Het is eindeeloos om te debatteren over de mogelijke bekering van Israël, waar al boeken over vol geschreven zijn, maar de spits van dit gedeelte komt naar ons zelf toe. Als God de takken die aan de boom thuishoorden niet heeft ontzien, dan zal Hij jou ook niet sparen (vert. Willibrord vs. 21)

Romeinen 12

Nu worden de conclusies getrokken: Gods barmhartigheid, barmhartigheden, meervoud, zijn breed beschreven in al die voorgaande hoofdstukken. Dan moet er juist bij hen die Christus kennen iets duidelijk worden van datgene wat God altijd al heeft bedoeld: de geestelijke eredienst die juist christenen past. En laten ze het dan maar zien aan de leden van het 'oude' volk, dat juist op deze manier de hele bedoeeling van God van oude tijden duidelijk wordt. Het christelijke leven wordt getypeerd met termen aan het oude testament ontleend! Maak de joden die zich tegen de christenen gekant hebben maar jaloers, door ze te laten zien, dat juist onder het regime van Christus al de oude voorschriften van de 'wet' tot leven komen. Maak ze jaloers!

Romeinen 13

Een paar praktische uitwerkingen en dan juist op de voor iedereen allermoeilijkste punten. Je houding tegenover gezag. Dan moet je vaak zelf inleveren. Je houding tegenover de ander naast je. Dan moet je vaak zelf inleveren. En dan die slotzin in dit hoofdstuk: je houding tegenover je eigen lichaam. De Willibrord-vertaling zegt: vertroetel je eigen lichaam niet, er mogen geen begeerten worden opgewekt. Het is voor de 21^e eeuw geschreven.

Romeinen 14:1-15:6

Laten we er eens over nadenken wat de consequentie is van wat hier staat, dat je vrijheid van ethisch handelen bepaald wordt door - niet wat een ander ervan vindt, maar - of een ander er ook tegen kan. Dat is een fundamentele behoedzaamheid, die we ons denk ik alleen door voortdurende oefening kunnen eigen maken. Sterken zijn pas sterk als ze niet overheersen. En wat kunnen inleveren ter wille van de eensgezindheid. Het kost een leven om dat te leren!

Romeinen 15:7-33

Nog eenmaal wordt de kern van de brief samengevat: jood- en heiden-christen samen in eensgezindheid, vrede en vreugde. En tenslotte volgt nog een aantal persoonlijke mededelingen, die behalve interessant zijn voor de informatie over de plannen die Paulus had, ook inzicht geven in de opvatting die hij had over zijn werk.

En is het verzoek niet ontroerend om gebed voor hem, "dat ik mag ontkomen aan de weerspanningen en dat mijn hulpactie voor de Jeruzalem bij de heiligen aldaar in goede aarde mag vallen" (vert. Willibrord) . Ga eens na, wat hem overkomen is, en hoe hij tenslotte in Rome is aangekomen en hoe juist die gang van zijn leven de bevestiging is geweest van zijn boodschap, dat het heil van Christus is voor ieder die gelooft!

Romeinen 16

Wat blijkt uit die lange lijst van groeten - aan mensen in een gemeente, die Paulus nog nooit bezocht heeft - de belangstelling over en weer voor elkaar. Wat blijkt er ook een hartelijk meeleven uit. En het belang van netwerken. Een streep door individualisme. Er zal wel niet vaak over zo'n lijst geprekeet worden maar wat kun je er hartverwarmende conclusies uit trekken voor de samenwerking van kerken zelfs over de grenzen! En dan tenslotte die geweldige slotzinnen waarin als het ware de kern van hele diepzinnige brief terug komt!

1 Korintiërs 1:1-25

Over de gemeente te Korinthe als geheel is Paulus opvallend dankbaar, en hoopvol met het oog op de dag van Jezus' terugkomst (4-9). Opvallend, vergeleken met de scherpe kritiek op onderdelen; hier: de eenheid in Christus opgeofferd aan een concurrentieslag tussen groepen gemeenteleden die elk van weer een andere voorganger sympathisanten zijn (10-17). Centraal dient te staan: het 'dwaze' evangelie van God: de behoudende kracht van Christus' kruisigingsdood (18-25).

1 Korintiërs 1:26-2:16

Maatstaafgevend voor God is niet je plek op de maatschappelijke ladder (integendeel: 1:26,27), ook niet de sprekersgaven van verkondigers (2:1-4), maar de aanvaarding van het evangelie van de gekruisigde Christus. Die aanvaarding door ons ("ongestelijk" als we zijn; 2:14) en de beoordeling van dat evangelie (2:14) kan alleen door de Geest van God (2:11-14). Hoe belangrijk voortdurend gebed om de Geest! "Wij hebben de zin van Christus" (slot 2:16) zoveel als: de gedachten van Christus: Paulus en z'n helpers kennen door Gods Geest Gods plannen en overleggingen.

1 Korintiërs 3

Tegenover menselijk denken binnen de gemeente (richtingenstrijd; 3,4) en menselijk werken aan de opbouw van de gemeente (kan verkeerde leer of motivatie zijn; 12) stelt Paulus: Jullie zijn als gemeente Gods bouwwerk (9), Gods tempel (16). Die hoge geestelijke status is de gemeente verleend op basis van het fundament: Jezus Christus zelf (11). Dit relateert zelfs Paulus' eigen inbreng en die van alle voorgangers (7-9), zonder er overigens geringschattend over te doen.

1 Korintiërs 4

Beoordeling van mensen door mensen (zoals van apostelen door gemeenteleden) is een valkuil. Totdat het tegendeel blijkt (uit daden en verkondiging), gaat niemand anders dan God over de betrouwbaarheid (integriteit) van de apostelen (4,5). Als geestelijk verwekker van deze gelovigen (15,16) stelt hij zichzelf ten voorbeeld: Geen reden tot hoogmoed. Paulus weet zichzelf kleingehouden (11-13). Blijf maar klein onder je geloof in Jezus Christus: je hebt het alleen maar kado gekregen (7).

1 Korintiërs 5

Iemand overleveren aan de satan, dat is nogal wat! Het doet ons denken aan de uitsluiting uit de gemeente. Dat gebeurt zelden. We zijn er ook voorzichtig mee. Als je hierbij een fout maakt, heeft dat verschrikkelijke gevolgen. Misschien vraagt iemand zich zelfs af, of tucht tegenwoordig nog wel kan. Ik wil hier volstaan met twee vragen. Eerst: 'heeft het kwade in de gemeente van de Here Jezus een wettige plaats.' En de tweede vraag is: 'zo niet, neemt u uw eigen overtuiging dan ook serieus?'

1 Korintiërs 6

Als een gemeentelid zijn kerkenraad voor de rechter daagt, spreken velen daar schande van. Hij gooit nota bene de vuile was van zijn kerk op straat. Waarom lost hij zijn probleem niet binnen de kerk op? Misschien heeft hij inderdaad te weinig geduld. Maar je kunt jezelf ook afvragen, of binnen de kerk wel voldoende ruimte is om recht te doen aan het kwaad. Persoonlijk en samen zijn wij een tempel van de Geest. Maar in die tempel woont ook de zonde. Durven wij de confrontatie met deze realiteit wel aan? Wie durft rechter te zijn?

1 Korintiërs 7

Goed om niet getrouwd te zijn? Goed om wel getrouwd te zijn! 'Je kunt wel zien', denkt iemand misschien, 'dat de apostel Paulus niet getrouwd was. Hij weet gewoon niet, wat liefde is.' Toch is dat maar de vraag. Uit 1 Korintiërs 9:4 blijkt, dat Paulus de voordelen van het getrouwd zijn goed kent. Hij weet wat hij, in vergelijking met Petrus en andere apostelen, mist. Maar het leven is complex. Ook het getrouwd zijn en het niet getrouwd zijn kun je maar zo niet op één noemer brengen. Niet getrouwd zijn kan je eenzaam maken. Maar het kan je ook heel veel ruimte geven om jezelf in te zetten voor het Koninkrijk dat spoedig komt. Je moet het alleen wel kunnen!

1 Korintiërs 8

Wij mogen geen aanstoot geven. Iemand kan door ons gedrag in zonde vallen. Dat kan inderdaad. Het gaat dan echter wel om mensen die zwak zijn. Wat Korinthe betreft moet u denken aan iemand, die niet kan geloven dat de goden niet bestaan. Daarom koopt hij ook geen offervlees. Het heeft nota bene diezelfde morgen nog op het altaar van een god of godin gelegen! Van zo'n pasbekeerde Christen kun je ook niet verwachten, dat hij in één keer die hele godenboel onzin gaat vinden. Maar hoe zit het met hen die aanstoot nemen? Kunnen zij daar zelf echt niets aan doen? Van een aantal zal dat zeker gelden. Maar ook van iedereen?

1 Korintiërs 9

Het Woord van God brengt aan het licht wat er in iemand leeft. Het is een tweesnijdend scherp zwaard. De één gelooft het, maar de ander verzet zich ertegen. Maar dat Woord wordt wel door mensen doorgegeven. Die zijn verantwoordelijk voor de manier waarop zij dat doen. Iemand die zich dat goed bewust was, was de apostel Paulus. Hij trachtte het evangelie zo dicht mogelijk bij de mensen te brengen. Hij vergat daarbij niet wat het is om Jood te zijn en kroop in de huid van de Griek. Was God ook niet in Jezus heel dichtbij gekomen? Aan God zal het niet liggen. Aan ons mag het ook niet liggen.

1 Korintiërs 10:1-22

Je moet elkaar in de gemeente geen dingen opleggen die God iemand niet oplegt. Toch zijn er ook dingen die God verbiedt. Zo kon je in Korinthe verschillend denken over het eten van offervlees, maar niet over de deelname aan heidens offermaaltijden. Inderdaad, goden bestonden niet, maar demonen wel. De heidense cultus is niet iets onschuldigs. Integendeel. Denk bijvoorbeeld aan de voodoo. Voor een Korinthische christen best moeilijk om op zo'n offermaaltijd te ontbreken. Hij ontmoette daar zijn familie of zijn collega's. 'Een bovenmenselijke beproeving', zou je bijna zeggen. Maar de apostel relativeert het een beetje. 'U hebt geen bovenmenselijke verzoeking te doorstaan.' 'Niet al te dramatisch, alstublieft.'

1 Korintiërs 10:23-11:16

"Daarom moet de vrouw een macht op het hoofd hebben ... " Ik zag deze tekst eens staan op de muur van een zware Gereformeerde Bonds-kerk. Ook zag ik een vrouw daar naartoe fietsen met een plastic tasje aan haar stuur. Driemaal raden wat daarin zat. Wij lachen daarom. Laten we het niet te vlug doen. Misschien lachen anderen om ons, bijvoorbeeld als vlak vóór de dienst de kerkenraad binnenkomt: allemaal mannen. Dit voorlopig alleen maar ter overdenking.

1 Korintiërs 11:17-34

De week vóór het avondmaal houden wij vaak onze voorbereiding. Het wordt bijna een gewoonte. En als je iets uit gewoonte doet, moet je oppassen. Trouwens ook, als je jezelf niet uit gewóónte voorbereidt. Zo gauw groeit de gedachte, dat je jezelf op eigen kracht op het geestelijk niveau moet brengen waarop je het avondmaal kunt vieren. Kun je dan zomaar avondmaal vieren? Niet zomaar. Maar als je jezelf onthoudt, moet daar wel een duidelijke reden voor zijn, zoals die er ook in Korinthe was.

1 Korintiërs 12

"Dit is mijn hand en dat is mijn voet. 'k Heb ze allebei nodig.' Een liedje van Elly en Rikkert over 1 Korinthe 12. Zo duidelijk als wat. Hoe komt het, dat het in de kerk vaak opeens niet meer duidelijk is?

1 Korintiërs 13

"Alles bedekt zij, alles gelooft zij, alles hoopt zij, alles verdraagt zij." Hang dat maar boven je bureau of in uw slaapkamer. Niet als een gebod: 'zorg ervoor, dat jij ...' Maar als iets om echt naar te verlangen. Als ik toch eens

1 Korintiërs 14:1-25

In de gemeente van Korinthe waren gaven die wij niet kennen. Waarom niet? Je kunt zeggen, dat God aan het eind van de Nieuwtestamentische tijd een streep trekt. Onder die streep staan geen tongen meer. Je kunt ook zeggen, dat ze daar juist wel staan en dat wij echt iets missen. Ik vind beide iets krampachtigs hebben. Ik zou zeggen: 'sta open voor alles wat God vandaag wil doen. 'Dwing' Hem tot niets en 'verbied' Hem ook niets.

1 Korintiërs 14:26-40

Het ging in de gemeente van Korinthe dus anders toe dan bij ons. In onze erediensten is vooral die ene predikant aan het woord. Moet het dan ook bij ons niet anders? Moeten niet. Waarom zou een christelijke gemeente in alle tijden en in alle culturen op dezelfde manier vorm moeten geven aan haar erediensten. Het kan dus anders dan in Korinthe. Maar het kan dus ook anders dan in onze 20e eeuw.

1 Korintiërs 15:1-28

'Je moet de bijbel letterlijk nemen', zegt de één. 'Nee', zegt de ander, 'wat waar is, is nog niet altijd echt gebeurd.' Nu komen wij in de bijbel inderdaad ook veel symbolen tegen. Maar waar zijn we dan met de Schrift aan toe? Het mooie is, dat de bijbel zelf aangeeft wanneer zij ons harde feiten aanreikt, bijvoorbeeld in 1 Korinthe 15.

1 Korintiërs 15:29-49

Wat is nu dat geestelijk lichaam, waar Paulus over spreekt? Er is dus in elk geval verschil tussen het lichaam dat wij nu en het lichaam dat wij straks hebben. Laten we ook niet te gauw denken, dat wij precies weten hoe het straks zal zijn. Aan de andere kant is er ook continuïteit, zoals er verband bestaat tussen die korrel en de aar die eruit groeit. Dít lichaam wordt opgewekt.

1 Korintiërs 15:50-58

Kort maar krachtig! 'Dood, waar is uw prikkel?' Voor een bij zonder angel hoeft je niet bang te zijn. Je hoeft de dood niet te overschreeuwen. Huil maar, als je iemand kwijt bent. Probeer niet zo nodig flink te zijn. Maar laat het daar niet bij. Durf ook eens zo triomfantelijk zijn als de apostel.

1 Korintiërs 16

Een hoofdstuk, dat we misschien geneigd zijn over te slaan. Er staan geen verheven teksten in. Maar is het Woord niet mens geworden? God openbaart zich in dat heel concrete leven van mensen die elkaar brieven schrijven en daarin groeten overbrengen. In dat leven openbaart God zich echt!

2 Korintiërs 1:1-22

Paulus schrijft deze brief na een diepgaand conflict met de gemeente. Na verschillende vergeefse pogingen om de tegenstellingen uit de weg te ruimen is er een opening gekomen. Titus heeft een scherpe brief van Paulus (aangeduid als "tranenbrief") overgebracht en de zaak achter die brief heel verstandig aangepakt. Op die manier heeft God ingegrepen. Zo stuurt Paulus Titus nu opnieuw met een brief naar Korinthe.

De inzet van deze brief is Gods troost. Er zijn allerlei vormen van lijden en allerlei gevaren, maar wat we moeten leren is om ons vertrouwen op God te stellen.

Er is kritiek op Paulus. Maar het is ongefundeerd. Paulus houdt het bij de eenvoud en de kracht van het Evangelie van het kruis.

2 Korintiërs 1:23-2:17

Wat is het bitter om vals beschuldigd te worden. Als je aan de kant geschoven wordt, terwijl je met grote inzet en toewijding alles gegeven hebt. Als leugenachtige figuren met mooie woorden de mensen naar hun hand weten te zetten.

Het is Paulus overkomen. Een dwaalleer in Korinthe maakte het aardse leven ondergeschikt aan het zogenaamd geestelijke. Daardoor werden allerlei zonden op seksueel terrein gedoogd. En Paulus werd als "ongeestelijk mens" uitgerangeerd.

Gelukkig is de zaak in het juiste licht komen te staan. Maar Paulus heeft geen plezier in zijn gelijk of voldoening in hun schuldgevoelens. De liefde van Christus drijft hem. Daarom is er ook hartelijke en royale vergeving, gesteld dat er door hem iets te vergeven zou zijn. Het was een zaak van de gemeente, maar Paulus verheugt zich in de bereikte verzoening!

2 Korintiërs 3

We kennen uit Exodus 34 die geschiedenis dat toen Mozes bij God vandaan kwam zijn gezicht de heerlijkheid van God weerspiegelde. Het was meer dan het volk verdragen kon. Maar nu gaat Paulus dit op ons toepassen.... Dat wij door de Heilige Geest God Zelf ontmoeten en Zijn heerlijkheid gaan uitstralen....!

Het is dat het overduidelijk in Gods Woord staat, maar het botst met wat ik bevatten kan. Het is ook iets dat me onrustig maakt. Want zoveel bespeur je daar nu niet van in de kerk. Gods heerlijkheid. Barmhartig en genadig, lankmoedig, groot van goedertierenheid en trouw, vol vergeving zonder de onreinheid te verdragen. Blijkbaar moet er niet alleen bij Israël maar ook bij ons een bedekking weggenomen worden! Verlangt u daarnaar?!

2 Korintiërs 4:1-5:10

De waarheid mag gezien worden. Het licht van God mag onze duisternis aan de dag brengen. Zodat we kunnen belijden en vergeving mogen ontvangen. Zodat er ruimte is voor echte vernieuwing en geestelijke groei.

Paulus weet er alles van. De geestelijke schat die hij van God ontvangen heeft is als het ware opgeslagen in zijn gewone menselijk-zondige leven. Zoals men in die tijd geld bewaarde in alledaags aarde-werk. Aan de buitenkant is het lang niet altijd zichtbaar. En toch is daar die bijzondere schat van Gods genade.

Wat dwars door alles heen wel zichtbaar is, is dat verlangen om de Here welgevallig te zijn. Maar dan kun je geen dingen meer voor God en mensen verbergen....

2 Korintiërs 5:11-6:10

Veel mensen snappen niks van het Evangelie van het kruis. Hoe is het mogelijk dat die Ander voor jouw overtredingen gestraft wordt en dat jij vrijuit gaat? Onverteerbaar goedkoop!

Deze moeite heeft mede te maken met het feit dat wij bij de dingen van hoofdstuk 5:21 gemakkelijk een punt zetten, terwijl Gods Woord verder gaat. Paulus vermaant ons namens de Here om de genade van God niet tevergeefs te ontvangen. Niet als een gapend gat, een bodemloze put, leeg, zonder inhoud of gevolg.....

Omdat God ons in Zijn welbehagen alles wil geven om tot Zijn eer te leven verwacht Hij dat ook van ons. Daarom zie je hoe Paulus in alles tracht om Christus na te volgen. Als die nieuwe schepping zichtbaar wordt komt er ruimte om van Gods genade te spreken!

2 Korintiërs 6:11-7:16

De dwaalleer in Korinthe maakte het "aardse" ondergeschikt aan het "geestelijke". Dit bracht ook een onderschatting van het aardse leven als terrein van de strijd van het geloof met zich mee. Vanuit de gedachte dat men de heerlijkheid al bereikt had was men zorgeloos t.o.v. de verzoeken, die een christen ten val kunnen brengen. Daarnaast had men niet in de gaten, hoezeer de eer van God met deze dingen gemoeid was.

Met klem roept Paulus op om je af te keren van alles en iedereen waardoor je naar lichaam of geest verontreinigd zou kunnen worden. Wij moeten het contact met God en Zijn volk zoeken, om Hém te eren en naar Hém toe te groeien. Ken jij dat verlangen, om echt helemaal van God te zijn?

2 Korintiërs 8

Door de verdachtmakingen van de tegenstanders van Paulus waren diens bedoelingen met de collecte voor Jeruzalem in kwaad daglicht gezet. Daardoor waren plannen niet uitgevoerd. Via Titus en andere betrouwbare mannen wordt de zaak nu weer opgepakt. Paulus zet zich in voor de eenheid van de kerk van Joden en niet-Joden. De rijke Grieken worden aangespoord om van hun materiële welvaart te delen met de arme broeders en zusters in Jeruzalem.

In het veel armere Macedonië had de oproep heel wat losgemaakt. Zij gaven wat ze konden, ja méér dan dat. Paulus heeft er een brok van in de keel. De liefde van Christus maakte de harten en de portemonnees open. De genade van de Here Jezus doet wat met mensen. Dat verwacht Paulus ook in Korinthe. En in Groningen....!?

2 Korintiërs 9

Met een knipoog weet Paulus de Korintiërs te prikkelen niet onder te willen doen voor de Macedoniërs. Maar er zit ook een diepe ondertoon in: De wetmatigheid van het zaaien en oogsten. Je wordt niet rijk door te schrapen en alles voor jezelf te houden. Je wordt niet arm door mild te geven. Bedenk van Wie je alles hebt ontvangen! Wie gelovig royaal zichzelf en zijn bezittingen aan de Here wijdt mag zegen verwachten. De gerichtheid op God en de ander betekent een beleving van de eenheid en verbondenheid in het geloof. Het wordt overvloedig door de dankzegging aan God, want degenen die via de materiële steun geholpen worden prijzen Hem!

2 Korintiërs 10

Paulus doet een indringend beroep op de Korintiërs, verwijzend naar de zachtmoedigheid en vriendelijkheid van Christus. Dat is de stijl die je in de kerk mag verwachten. Hoezeer de apostel soms ook gedwongen wordt om in de bres te springen en op de barricades te staan, hij is helemaal niet zo'n geestelijke vechtersbaas. Hij zal vanwege de zaak geen duimbreed wijken, maar in het persoonlijk verkeer is hij alles behalve opvallend, veeleer bescheiden, ja schuchter..... Heel anders dan de pseudo-apostelen waar ze in Korinthe mee weglopen. Dat zijn mensen die geweldig goed kunnen (s)preken en daarbij hun eigen geestelijkheid prachtig kunnen etaleren. Mensen die zichzelf aanprijzen. Voor Paulus telt iets anders veel zwaarder: Hoe zou God over mij denken?

2 Korintiërs 11

Als het dan echt zo nodig moet wil Paulus zich best meten met die geweldige "apostelen", waar ze in Korinthe vol van zijn. Paulus heeft de gemeente nooit gediend om er zelf beter van te worden. Echte liefde dreef hem. Dat maakt het ook zo bitter, dat men in Korinthe zich zo gemakkelijk van de waarheid liet afbrengen. De eerste de beste prediker die een andere Jezus verkondigde, bij wie een andere geest ontvangen werd en een ander evangelie klonk, liep men achterna....

Het is maar geen platte jalousie die Paulus verteert, maar oprechte bezorgdheid. Die enorme sprekers doen zich wel voor als apostelen van Christus, maar het zijn bedrieglijke arbeiders, ja, knechten van Satan. De vorst van de duisternis doet zich immers wat graag voor als een engel van het licht. Met alle gevolgen van dien. En hij is nog geen steek veranderd....!

2 Korintiërs 12

In de manier van spreken hoor je de pijn van Paulus doorklinken. Zijn liefde is afgewezen. Nu hij plannen heeft om naar Korinthe toe te gaan vreest hij het conflict. Want Paulus zoekt de tegenstelling niet, maar kan evenmin zwijgen waar de Naam van Christus onteerd wordt. Op geen enkele manier heeft hij ondergedaan voor die onvergelijkelijke "apostelen", maar dat wil nog niet zeggen dat er naar hem geïdoolt wordt.....

Paulus kan de vergelijking best doorstaan, maar zoekt zijn kracht niet in opzienbarende dingen. Hij heeft geleerd dat Gods kracht juist naar voren kwam, als Paulus zwak was. Je bent sterk als je God nodig hebt! Als we de betekenis van het woord "genade" echt leren kennen!

2 Korintiërs 13

Paulus is in zijn spreken herkenbaar als joods rabbijn. Zijn derde komst in Korinthe is de derde "getuige", op grond waarvan de zaak ook beslist zal zijn. Paulus roept in verband daarmee op tot zelfonderzoek. Weet je wel heel zeker dat je door Christus gedreven wordt? Het kan geen kwaad om die vraag ook tot ons te laten doordringen....

Via een vrij ingewikkelde vorm van redeneren maakt Paulus duidelijk, dat hij het goede wenst voor de gemeente. Opvallend is in het rijtje van vers 11 die oproep "weest blijde". Bij het goede nieuws van het Evangelie en de heilrijke doorwerking ervan hoort ook die blijdschap. Blijdschap over wie de Here is en over wat Hij tot stand brengt onder ons!

Galaten 1

Paulus begint zijn brief met: 'Paulus een apostel niet vanwege mensen, noch door een mens, maar door Jezus Christus'. Een begin om even bij stil te staan. Juist omdat het ons bekend in de oren klinkt. Ook in andere brieven komt een dergelijk begin voor. Maar nergens zo uitvoerig als hier. Want Paulus moet zich verdedigen dat zijn apostelschap zuiver is. Hij is echt geroepen en onderwezen door Jezus Christus. Hij is niet stiekem via een achterdeur met behulp van andere mensen ook apostel geworden. Maar daarover bestaan onder Galaten toch wat twijfels. En twijfel aan de geloofwaardigheid van voorgangers is al gauw dodelijk voor een kerk.

Galaten 2

Paulus spreekt over zijn komst in Jeruzalem na jaren van zendingswerk onder de heidenen gedaan te hebben. Toen hij er kwam, hoefde zijn vriend Titus, een Griek, niet besneden te worden. Dus Galaten : het is overduidelijk dat jullie met je aandringen op de besnijdenis op een verkeerd spoor zitten. En het is maar niet een kwestie van de besnijdenis alleen . Het hangt samen met een veel groter probleem. Men wil de wet volbrengen om zo zelf mee te werken aan de eigen zaligheid. Een pertinente fout. En dat moet heel duidelijk worden gezegd. Paulus heeft een keer zelfs Petrus moeten terechtwijzen.

Galaten 3:1-14

Onverstandige Galaten. Het is niet zonder emotie dat Paulus hen zo aanspreekt, want ze dreigen Christus kwijt te raken. Christus die alles alleen voor ons gedaan heeft als het gaat om onze zaligheid. Het is alleen geloof, vergelijk het met het geloof van Abraham.

Galaten 3:15-29

Er is verbinding tussen Abraham en Jezus. Abraham kreeg de belofte dat in hem alle volken gezegend zouden worden. En dat wordt tot stand gebracht in zijn nageslacht. Het gaat dan om die ene unieke nakomeling: Christus. Door hem wordt het werkelijkheid dat voortaan zijn kinderen uit alle volken komen. .

Paulus wijst op de wet van de Sinaï die 400 jaar na Abraham kwam. Die wet had een tijdelijk karakter als een tuchtmeester met alle gebruiken en regels om de mensen in het goede spoor te houden.

Galaten 4:1-20

De Israëlieten onder het oude verbond waren onmondig. En daarmee in de positie van slaven. Hoewel ze toch ook erfgenamen waren van wat God had beloofd. Maar na de komst van Christus zijn ze echt helemaal in de positie van zonen. Nu zij God hebben leren kennen, ja meer nog, nu ze door God gekend zijn. In de vrijheid waarin een christen nu leeft is het verkeerd om dingen uit het religieuze leven van vroeger vast te houden: door het houden van speciale dagen, maanden, vaste jaren en tijden.

Galaten 4:21-31

Abraham stond zwak toen hij God meende een handje te moeten helpen om kinderen te krijgen. Dat was de weg van het vlees: een eigen weg gaan.

De wet van de Sinaï met alle gebruiken worden nog stipt in Jeruzalem nageleefd. Door Joden die Christus niet aanvaarden. Daar staat tegenover: het hemelse Jeruzalem waar Christus is. Bij die Christus en bij dat Jeruzalem hoort de nieuwtestamentische gemeente. Wie van dat Jeruzalem burger is, is echt vrij.

Galaten 5

Paulus is vuurbang dat men weer onder de slavernij komt. Daarom zegt hij met nadruk: laat je niet besnijden. Wie het wel doet, zet Gods klok helemaal terug. Je bent rechtvaardig voor God alleen door geloof. Weersta meteen het begin. Er zijn van die dingen in het leven waarvan je meteen moet zeggen: stop. Anders werkt het als een zuurdeeg dat het hele deeg zuur maakt. Na alles wat Paulus tot nu toe heeft gezegd, kun je gaan denken: het lijkt erop dat alles mag. Paulus ziet die gedachte ook aankomen en reageert er duidelijk op.

Galaten 6

Er worden aanwijzingen gegeven op allerlei terreinen van het leven. Besef ook in de gewone dingen waar je elke dag mee te maken hebt: je moet er eenmaal verantwoording van afleggen voor God. Wie in zijn of haar leven openstaat voor het werk van de Geest die alleen zal eeuwig leven ontvangen. Weer komt het punt van de besnijdenis voor de aandacht. Het zit Paulus erg hoog.

Efeze 1:1-14

Als er één hoofdstuk in de bijbel is dat laat merken dat God met zijn zoekende liefde ons vóór is geweest dan is het dit eerste hoofdstuk van de brief aan Efeze wel. De apostel Paulus heeft het over de tijd voor (!) de schepping (= de grondlegging van de wereld), toen Hij de zijnen in Christus uitkoos. Hij heeft het over Gods kinderen die tevoren (!) ertoe bestemd waren om tot zonen van God te worden aangenomen. En nog een keer valt het woordje tevoren, als het gaat om de erfenis die voor Gods kinderen van te voren was weggelegd. Gods verkiezende liefde wordt getoont niet in een mineur stemming maar in lof en dank. Nu is Gods verkiezing niet vanuit ons denken te doorzien. Het kan allemaal vragen oproepen. Maar dat is ook het geval als we zien wat het de Here God gekost heeft om de zijnen uit te kiezen: zijn eigen Zoon. Het hele eerste hoofdstuk staat vol van de lof op God. Het is alles: opdat wij zouden zijn tot lof van de heerlijk van God. Het staat in vers 6, 12 en 14. En zijn zoekende liefde is niet beperkt gebleven tot het volk Israël.

Efeziërs 1:15-2:10

Paulus bidt voor gemeenteleden dat zij Jezus goed leren kennen. Voor het kennen van God en het geloven gebruikt God dezelfde kracht als die Hij gebruikt heeft om Jezus uit de doden op te wekken. Gaan geloven wordt daarmee: opstaan uit de dood! Jezus Christus wordt genoemd als degene die ook alle macht heeft in hemel en op aarde. Maar alleen Hij is van de gemeente het hoofd. Wat een erepositie voor de kerk! Tot die kerk behoren zowel de christenen uit de joden als de christenen uit de heidenen. Wie bij het Hoofd Christus hoort, heeft daarmee nu al een plek in de hemel.

Efeziërs 2:11-22

De tussenmuur die er tussen Joden en heidenen was, is helemaal weggefallen. Christenen uit joden en heidenen hebben dezelfde positie. Er is geen onderscheid. Want zij hebben allemaal toegang tot God door één Geest.

En we staan allemaal op hetzelfde fundament: het Woord van God., te weten : wat apostelen en profeten namens God hebben opgeschreven. Daarbij heeft een christen geen boek-geloof, waarbij je nakomt wat God voorschrijft. Het is vooral een geloof waarin de gelovige in een relatie met God leeft. Vandaar dat Jezus wordt genoemd de hoeksteen van de kerk. En de gelovige mag ook zelf een levende steen van dat gebouw zijn.

Efeziërs 3

Door Paulus' prediking onder de heidenen is hij in de problemen gekomen en gevangen gezet. Maar hij ziet het als een groot voorrecht dat hij tot die prediking door God is uitgekozen.

Het gaat om het grote geheim van God dat hij bekend mag maken: dat God zich niet beperkt tot het ene volk van de joden maar dat Hij zijn kinderen roept uit alle volken. De heidenen die eerst zo veraf stonden van Gods volk, zijn nu medeburgers geworden. En nu mogen op alle mogelijke plaatsen in de wereld gemeenten een spiegel zijn voor 'hemelingen': de engelen. Zij kijken naar wat de kerk doet en doen daar hun winst mee. Weer gaat Paulus voor de gemeente bidden. Ook laat hij zien hoe nodig gelovigen elkaar hebben als het gaat om het kennen van Gods werk. Daar heb je de kerk bij nodig.

Efeziërs 4:1-16

Elke gemeente wordt geroepen om de eenheid te bewaren. Verdeeldheid doet de kerk schade. Verdeeldheid past ook niet want we hebben allemaal te maken met slecht één Geest. Tegelijk is er binnen de eenheid sprake van een geweldige variatie aan gaven. Aparte aandacht wordt gegeven aan de taak van 'leidinggevenden' in de kerk. Onderlinge samenwerking is belangrijk. Verder wordt gewaarschuwd voor het toelaten van een verkeerde leer.

Efeziërs 4:17-32

Centraal in dit gedeelte staat: U geheel anders, u hebt Christus leren kennen. Leven met Christus en leven zonder Christus is een wereld van verschil. Met allerlei praktische voorbeelden wordt dit aangewezen. Je ondergaat een verjongingskuur als je de oude mens aflegt. Paulus wijst niet alleen kernachtig aan waar de fouten zitten. Hij laat ook op een mooie manier zien hoe wij op een positieve manier ons leven vulling kunnen geven.

Efeziërs 5

Er is een opdracht om Christus na te volgen. Dat kan dus en dat moet ook.

Paulus wijst met voorbeelden aan waardoor de toegang tot het koninkrijk van God voor je dicht gaat. Griep ook de kansen aan om in de wereld om je heen te laten zien dat je een volgeling van Jezus bent.

We lezen aan het eind iets over de onderlinge verhoudingen. Men moet in de gemeente aan elkaar onderdanig zijn. Dat voorkomt dat de een over de ander de baas kan gaan spelen. Dat wederzijdse zet ook door als het gaat om de man en de vrouw. Bedenk dat het in dit gedeelte veel meer gaat over de man dan over de vrouw. De man wordt opgeroepen om zich helemaal aan zijn vrouw te geven en opofferingsgezind te zijn. Zo is hij ook onderdanig.

Efeziërs 6

Werd in het vorige gedeelte het huwelijk naar beide kanten toe beschreven. Dat geldt ook voor de relatie ouders-kinderen en voor de relatie heer-knecht. Er wordt geen opvoedingsmodel of een arbeidsmodel gegeven. Een paar knelpunten worden onder de loep genomen. Het in de wereld staan met dwaling en verleiding vraagt om het dragen van een goede bewapening. Er wordt ons een model van de geestelijke wapenrusting getoond.

Nu vraagt dat ook om goede geloofstraining, want je moet ook met je bewapening kunnen omgaan. Daarbij is het gebed een eerste vereiste. Laat het gebedsleven nooit verslappen. Op eigen kracht lukt het je niet om christen te zijn. En laten we daarom voor elkaar bidden.

Filippenzen 1

Een cel is klein, benauwd en bedompt. Maar de gevangene Paulus heeft een prachtig uitzicht : Christus' evangelie gaat de wereld over. Door dat evangelie kwam er een gemeente in Filippi. Dat evangelie gaat zelfs via Paulus' gevangenschap zijn weg. En dat vindt Paulus van zo groot belang dat hij zijn grootste wens - bij Christus te zijn - nog maar even opschoort. Eerst het evangelie over de aarde en dan samen naar Jezus...heerlijk.

Filippenzen 2

Het evangelie van Christus is een vreemde eend in de bijt in onze wereld vol eigenbelang. De kern van dat evangelie is dat Gods Zoon alles opgaf. Hij zocht bepaald niet Zijn eigen belang. Hij liet werkelijk alles los om anderen te redden. Door Hem kwam een andere mentaliteit in deze wereld. In de kerk van Christus heerst geen belangencultuur, maar zet de christen het belang van de ander voorop. Wat merkt u van die houding bij uzelf en anderen?

Filippenzen 3

De Benjaminit Paulus lag vaak in de clinch met de mensen van zijn eigen volk. De omkeer in zijn leven maakte (nog) niet iedereen mee. Paulus had zijn oude 'gerechtigheid' juist opgegeven toen Hij door Christus was gegrepen. Dat wilde hij nooit meer kwijt, al zou het hem z'n leven kosten. In zijn cel was de dreiging van de dood, maar wie met Christus sterft zal ook de kracht van Zijn opstanding ervaren : we zijn hemelburgers.

Filippenzen 4

In een cel kun je eerst agressief en dan depressief worden : je kunt geen kant op. Maar in de cel van Paulus heerst vrede, die inderdaad ons verstand te boven gaat. In de cel van Paulus is zelfs blijdschap, die inderdaad niet menselijk meer is. Waar Christus je leven is geworden, ben je niet meer afhankelijk van de omstandigheden. Paulus gaat ondanks de omstandigheden van kracht tot kracht steeds voort (psalm 84). Hoe kan dat?

Kolossenzen 1:1-23

Ook nu schrijft Christus' apostel uit een cel (zie o.a. 4:18). De machten lijken het in deze wereld voor het zeggen te hebben, maar hij benadrukt in deze brief dat Christus boven al die machten staat. Ondanks tegenstand groeit het evangelie (vs.6) over de breedte van deze wereld. Paulus bidt voor de gemeente dat die ook mag groeien. Door de juiste kennis groei je. Kunt u zeggen hoe dat werkt?

Kolossenzen 1:24-2:15

Altijd weer beweren verlichte geesten dat er meer nodig is dan het geloof in Jezus. Je moet ook zelf wat doen, bijv. door je te laten besnijden of je in New Age te verdiepen. Paulus noemt dat een werelds denken dat voorbij gaat aan Christus. Christus heeft Gods diepste plan onthuld. Alleen in Hem ontmoet je de volheid van God. Alle groei buiten Christus om is scheefgroei.

Kolossenzen 2:16-3:17

Hoe groei je in Christus? Door met Hem te sterven en op te staan. Het mét Christus sterven betekent loslaten van de oude (heidense) levensstijl. Het mét Christus opstaan betekent een nieuwe (christelijke) levensstijl aannemen. Dat nieuwe leven kent vergeving in plaats van wrok. Je gaat samen op weg in de gemeente in plaats van op je eentje te blijven. En samen kun je zingen...

Kolossenzen 3:18-4:18

Na de gemeente de weg met Christus gewezen te hebben, gaan de gedachten van zendeling Paulus al weer verder : het evangelie moet de wereld over. Hij vraagt om gebed voor die voortgang van het evangelie : een open deur. Hij wijst op een goed gesprek bij die voortgang van het evangelie : het juiste moment. Je moet niet te pas en te onpas het evangelie rondbazuinen - wacht, bidt om het goede moment. Weet u hoe u aan ieder het juiste antwoord moet geven? (vs.6)

1 Tessalonicenzen 1

Wat schrijf je iemand die net christen is? Deze brieven aan Tessalonica zijn de oudste brieven, gericht aan de jonge gemeente (zie Hand.17:1-9). Dit is dus basisonderwijs. In dit eerste hoofdstuk zie je hoe Paulus hen leert dat hun keus voor God een keus van God is. Hun gehoor geven aan het evangelie is een blijk van verkiezing (vs.4 en volgende). De jonge christen hoeft niet op eigen kracht verder, maar mag altijd terug naar de bron : God Zelf.

1 Tessalonicenzen 2

Wat willen goede ouders? Ze willen graag dat hun kind zelfstandig wordt. Paulus zorgde als een vader (vs.11) en moeder(vs.7,17) voor de jonge gemeente. Maar in die zorg gaat het om zelfstandigheid. Wat houdt die zelfstandigheid in? Een mondige gemeente blijft niet hangen in de relatie tot de predikers, maar leeft uit het Woord als Gods Woord. Herkent u dat?

1 Tessalonicenzen 3

Eén van de gevaarlijkste momenten voor jonge christenen komt als blijkt dat de weg achter Jezus aan je moeite oplevert. Deze gemeente kreeg ook de nodige tegenstand (van de joden). Laten ze terugdenken aan het eerste onderwijs (vs.3-5): Paulus zei toen dat de weg achter Christus aan de weg van het kruis is. Nu stuurt Paulus Timoteüs om te checken of ze de proef hebben doorstaan. Wat is zijn rapport?

1 Tessalonicenzen 4

Wie net christen is, zit met de vraag hoe je nieuwe leven eruit hoort te zien : wat verandert er? Op Gods weg gaat het om reinheid (vs.4-8), broederliefde (vs.9-10), ijver in je werk (vs.11-12) en hoop in rouw (vs.13-18). De weg van de heiliging is de weg van het nieuwe leven naar de toekomst van Christus. Onderweg verander je steeds meer - vorming naar Zijn beeld.

1 Tessalonicenzen 5

De Geest leidt de jonge kerk via profetieën. Maar die moeten beoordeeld worden. Nu zijn mensen gauw op hun teentjes getrapt of raken van al dat gepraat in de war en doen niet meer mee. Maar dan veracht je de profetieën. Je bent de Geest aan het "doven". Alle warmte gaat uit je geloofsleven als je niet meer met de gemeente meedoet in het luisteren naar en spreken over de bijbelse boodschap.

2 Tessalonicenzen 1

Er zijn mensen die zich verzetten tegen de term 'geloofsgroei'. Dat zou niet bijbels zijn. Geloof is geloof, een kwalitatief begrip, en daar mag je dus niet kwantitatief, in termen van minder of meer, over spreken. Je gelooft of je gelooft niet. Nou, de apostel weet wel anders. Hij dankt God (!) voor het 'sterk toenemen' van het geloof (en de liefde, want die zijn niet los van elkaar verkrijgbaar) van de Tessalonicenzen. Natuurlijk dreigt het gevaar, dat je met 'geloofsgroei' je zekerheid weer gaat zoeken in je eigen daden en niet in Gods daden, lees: Christus' voor jou volbrachte werk. Maar toch kun je wel degelijk groeien in hoeveel je daarvan houdt, ja in hoeverre het de schat van je leven wordt. Wie daarin niet groeit, staat stil, en stilstand is achteruitgang, geloof is juist organisch, het neemt bezit van jou, van jouw persoon, en het groeit en bloeit (net zoals het ook wel eens slechte tijden heeft), want het leeft, want Christus leeft in jou. Statisch geloof zal straks ontmaskerd worden door het vuur van Jezus' wederkomst.

2 Tessalonicenzen 2

Wij zijn zo argeloos. Ik ook. We leven in onze maatschappij en nemen er deel aan, alsof er geen greintje gevaar is. Vergelijk het met een mijnenveld: we hollen erover heen en weer als kinderen, die niet door hebben wat er vlak onder de grond verstopt ligt: dood en verderf. Ik merk, dat ik het er in m'n gemeente ook nauwelijks 'ingepreekt' krijg. De mensen verklaren je zomaar voor een zwartkijker: gevaar?, hoezo gevaar. We hebben toch onze eigen gereformeerde goot wel, vanwaaruit we deelnemen aan onze geseculariseerde maatschappij, en die goot beschermt toch? Dus niet. Tegen de Wetteloze, waar Paulus over spreekt, is een wapenrusting van levend geloof nodig. En je zult van dag tot dag bewust moeten kiezen en selecteren, want de Wetteloze legt juist zijn hand op de maatschappij, op heel het openbare leven met heel zijn aanbod; waar wij juist zo vrij en onbekrompen gebruik van maken? Wie wil overleven, zal vreemdelingschap moeten leren. Geen eigen gootje, dat eigenlijk met heel het moderne leven meeloopt, gereformeerde heidenen om het nu maar eens hard te zeggen. Nee, geheel andere mensen. Gij hebt toch Christus leren kennen, zegt dezelfde apostel in Efeziërs 4. Je zou het soms niet zeggen, als je onze argeloosheid in oenschouw neemt.

2 Tessalonicenzen 3

Ondertussen vraagt Paulus van ons geen buitensporige dingen. Heiligheid, leven in nauwe verbondenheid met Christus, betekent gewoon je werk blijven doen. We hoeven echt geen geestelijke exercities uit te gaan halen, die bij het dweperige en werkeilige af zijn en die als een loden last gaan wegen; die ons ook wereldvreemd maken. Geloof groeit op de gewone werkplek; mits we maar leven en werken in Christus. Maar we werken zo vaak buiten Christus om. We werken nogal eens als de heidenen; alsof ons leven er vanaf hangt en door bepaald wordt. Lees Mat.6:24-34 er nog maar eens bij. Gewoon werken dus, trouw, en in het vertrouwen dat God zorgt, en dat de dag van de Heer eraan komt. Op die dag ben je gewoon op het veld bezig en je zult aangenomen worden. Zo van de fabriek Gods nieuwe wereld in. Maranatha!

1 Timoteüs 1

God gebruikt ónze relaties voor zijn doel, zoals Hij dat ook deed met de relatie tussen Paulus en Timoteüs. Ze zijn leraar en leerling met elkaar. Maar ook meer. Timoteüs is voor de apostel als een zoon, een zoon in het geloof. God gebruikt ónze relaties. De relatie tussen een catecheet en zijn catechisant bijvoorbeeld. Als die predikant bij wie je altijd met plezier catechisatie hebt gevolgd jou iets vraagt, betekent dat meer dan wanneer een willekeurig iemand precies hetzelfde vraagt. Wat dacht u: zou Timoteüs doen, wat de apostel hem opdraagt? Vast en zeker! Góð werkt, maar niet in het luchtledige. In Efeze wordt op zeker moment minder gezeurd over die dingen die er eigenlijk zo weinig toe doen. Daar heeft God voor gezorgd. Maar heel opvallend: daar koos Hij een goed instrument voor. En als wij dat lezen in het boek van God zelf, moet dat ons wel iets te zeggen hebben.

1 Timoteüs 2

'God wil dat alle mensen gered worden en de waarheid leren kennen.' Een moeilijk tekst. Wil dit niet zeggen, dat ieder mens behouden wordt? Dat klopt toch niet? Als je niet in Jezus Christus gelooft, ga je verloren. Het antwoord weet u waarschijnlijk wel. Het gaat om een opdracht. Met die opdracht moet je naar iedereen. Niemand is te slecht voor het Evangelie. Gelukkig, er is weer een dogma gered! Toch zet Hij die Paulus ook tot deze woorden inspireert, ons wel aan het denken. Ons wereldje is vaak zo klein. Soms lijkt het alsof het alleen bestaat uit mensen die geloven en behouden worden. Met anderen is het vaak ook heel moeilijk praten. Maar als God nu iets wil? Dat zouden we tegen die ander ook graag willen zeggen: 'God wil dit. God wil dat. Daar mag je niet tegenin gaan. Dat komt je duur te staan.' Maar nu heeft God het tegen u. 'God wil het.' Hoe vaak is dat niet volkomen ten onrechte uitgesproken. Maar de apostel vergist zich niet.

1 Timoteüs 3

De ambtsdragers in de kerk moeten aan een aantal voorwaarden voldoen. Ik noem er een paar. Ze moeten verstandig zijn en beschaafd, gastvrij, niet opvliegend. Ze moeten hun eigen gezin goed weten te leiden en op waardige manier gezag kunnen uitoefenen over hun kinderen. Al met al is dat nogal wat. De kerkenraad is meestal al lang blij, dat hij weer voldoende kandidaten aan de gemeente voor kan dragen. In zijn tijd remt Paulus de begeerte naar het ambt een beetje af. 'Het is waar', zo zegt hij, wie in de gemeente de leiding op zich wil nemen, streeft ene uitstekende taak na. 'Maar En dan volgen al die voorwaarden. Volgens mij zou Paulus vandaag dat denken uit nood willen afremmen. Beter geen ambtsdragers dan ongeschikte.

1 Timoteüs 4

Over seksualiteit wordt al een stuk opener gesproken dan vroeger. Maar we zijn er nog niet. Er rust nog steeds een taboe op. Hoe vaak wordt over het Hooglied gepreekt? En als dat heel open gebeurt, vindt een aantal mensen dat toch wel wat griezelig. De liefde is ook onder ons vaak een god. Als Eros je met zijn pijl in het hart raakt, valt daar niets aan te doen. Zo wordt althans gedacht. Maar de liefde is geen god. Het is iets wat God geschapen heeft. Het is dus ook iets waar Hij, de Schepper, stuur over heeft. En wat moet je nu doen? God bedanken voor je seksualiteit. Als je dat doet en je leest ook nog eens het Hooglied, is het net alsof de seksualiteit wordt overgeplaatst in een heel andere sfeer, de sfeer van de heiligheid.

1 Timoteüs 5:1-6:2

Moeilijk, zo'n gesprek met een ouder iemand over iets dat hij zou moeten veranderen. Eigenlijk zou het andersom moeten zijn. Moeilijk om een leeftijdgenoot terecht te wijzen. 'Kijk naar jezelf', zal hij zeggen en anders zie je het hem denken. Paulus begrijpt het probleem wel. Wat heeft hij vaak getroost én vermaand. Vanuit die ervaring geeft hij een gouden tip. Stel je jezelf eens voor, dat je met je vader spreekt of met een broer. Een goed advies ook voor ouderlingen, die graag goede leiding willen geven. Inderdaad, God spreekt niet in het luchtledige.

1 Timoteüs 6:3-21

'Geldzucht is de wortel van alle kwaad.' Je kunt daar gemakkelijk een theoretische boom over opzetten. Is er niet heel veel kwaad, dat uit een andere wortel voortkomt?

Ja natuurlijk. Maar proef dan eens, hoe bewogen de apostel is. "Wie rijk wil worden, komt in verleiding en raakt verstrikt in veel dwaze en schadelijke verlangens, die een mens in verderf en ondergang storten." Paulus zag het gebeuren, hoe christenen de gevangenen werden van hun verlangen naar geld. Hij maakte het mee, hoe deze zelfde mensen juist hierdoor op de duur de gemeente en God de rug toekeerden. Het zei hen allemaal niets meer. Daarom verzucht hij: 'Geldzucht is de wortel van alle kwaad!' Overdreven?

2 Timoteüs 1

Echt geloof, is dat eigenlijk wel mogelijk? Vandaag wordt ons geloof regelmatig onder druk gezet. Er gebeurt zoveel en er zijn zoveel vragen.

De apostel Paulus zit gevangen. Vanuit zijn gevangenis schrijft hij een brief aan Timoteüs in Efeze. Hij weet, dat het geloof van zijn leerling onder druk staat. Het is ook niet niks, als die bewonderde leraar van je gevangen zit. Toch twijfelt Paulus niet aan Timoteüs' geloof. Hij kent hem als een oprecht kind van God. Trouwens ook zijn moeder en grootmoeder waren echte gelovigen.

Van belang is niet, dat je op alle vragen een antwoord krijgt. Van belang is wel, dat je het geloof kunt zien leven in concrete personen die je regelmatig ontmoet.

2 Timoteüs 2

Is dat niet een beetje te gemakkelijk? Ook al zijn wij ontrouw, God blijft trouw. Werkt dat niet in de hand, dat wij doen wat wij willen? God laat ons immers toch nooit los.

Als je misbruik maakt van de goedheid van God, dan ga je met zo'n uitspraak aan de haal. Maar als je van Hem houdt, en je zet je voor Hem in, vind je in zo'n tekst een geweldige steun.

2 Timoteüs 3

In Efeze waren dwaalleraars actief. Timoteüs had het er maar moeilijk mee Paulus maant hem tot nuchterheid. 'Blijf jij bij wat je geleerd hebt en met overtuiging hebt aangenomen.' Hij wijst hem ook op het nut van de Schrift.

Dwaalleraars komen wij niet of nauwelijks tegen. Wij leven in een beschermd klimaat.

Vragen zijn er wel. Die kunnen ons zelfs bang maken. Maar als je de bijbel leest, kom je een heel eind. Wel goed lezen, dus niet haastig, om maar gauw een antwoord te hebben.

2 Timoteüs 4

Al die groeten: het lijkt zo menselijk. En als iets te menselijk op ons overkomt, denken wij al gauw aan concurrentie met het goddelijke. Maar waarom eigenlijk?

Ze staan gewoon naast elkaar: Timoteüs, Paulus' beste vriend, God, die te prijzen is tot in eeuwigheid, Prisca, Aquila, Erastus, Claudia, Timoteüs nog een keer, God nog een keer.

Zo moet het ook. Als mens heb je met God, maar ook met mensen te maken. En ieder blijft zichzelf. De mens blijft mens en God blijft God.

Titus 1

Titus moet bekwame opzieners aanstellen met het oog op de situatie waarin de jonge gemeenten op Kreta verkeerden. Zij hadden niet gemakkelijk. Er was goede geestelijke leiding nodig van mensen die thuis waren in Gods Woord en de Here oprecht dienden. Ze moesten allerlei verkeerde invloeden op de gemeenten weren. Paulus is daar erg bezorgd over. Er zijn mensen die van geen gezag willen weten. Ze vinden dat je niemand iets mag opdringen. Anderen moet je niet vertellen wat je geloven moet en hoe je je leven zal inrichten. Herken je daarin iets van onze tijd?

Titus 2-3

Het 2^e hoofdstuk van de brief aan Titus begint met het spreken over de gezonde leer. Gaat het hier over de belijdenis, het zuivere dogma? Nee, het blijkt dat Paulus hier doelt op het christelijk leven. Die gezonde leer moet uitkomen in de levenspraktijk van ouderen, zowel vrouwen als mannen. En ook de jongeren worden terechtgewezen. Leer en leven horen bij elkaar. Zuiver spreken over God moet samengaan met dankbaar leven voor God. Ben jij ook 'volijverig in goede werken' (2:14b)?

Paulus sluit zijn brief af met de bekende bede: 'de genade zij met u allen'. Wat is die genade?

Filémon

De relatie met God, door Christus, stimuleert tot een goede relatie met mensen. Genade geneest. Het geneest zelfs verbroken relaties. Geloof in God geeft oog voor je eigen verkeerde opstelling in conflicten. Als je weet dat God je aanvaardt, durf je ook je zonden aan de ander toe te geven. Dat geloof in Gods genade geeft ook die ander ruimte om weer verder te willen, als je zo berouwvol terugkeert. Echt: genade geneest!

Hebreeën 1

De brief aan de Hebreeën kent geen briefhoofd, geen adres en geen afzender. Vragen genoeg rondom dit geschrift, dat misschien niet eens een brief is. Hoe dan ook, de schrijver valt met de deur in huis. De inzet is de inhoud: God heeft op veel verschillende manieren gesproken, maar Gods diepste woord vernemen we in zijn Zoon Jezus Christus, de afstraling van Gods heerlijkheid en de afdruk van zijn wezen.

Hebreeën 2

Om Jezus Christus gaat het dus. Hem heeft de Vader gekroond met macht. Maar dat strijdt misschien met onze waarneming, want wat zien we daar nou van? Pastoraal is dan de toonzetting: we zien alleen nog een lijdende Heer Jezus. Maar de weg van God is: door lijden heen tot glorie. En Jezus is de Gids die ons voorgaat op deze weg. Door lijden heen brengt Hij vele zonen tot heerlijkheid.

Hebreeën 3

Gidsen op weg naar het behoud zijn er meer geweest. Mozes was zo'n gids. Maar hij haalt het niet bij Jezus Christus, die immers de Zoon van het Huis is. Dus klinkt de aansporing: hou je vast aan Jezus Christus. Met andere woorden, herhaal niet de fouten van het verleden door als het volk Israël in de woestijn je hart te verharderen en daardoor de beloofde rust te missen.

Hebreeën 4:1-5:10

Je hebt sabbatsrust en sabbatsrust: eentje in de 'diepte' (rusten van je - boze - werken) en eentje 'aan de oppervlakte' (een dag rust). Het gaat natuurlijk om die 'diepe'. Het gaat erom dat je die rust bereikt, die het volk Israël nooit bereikt heeft. Dus moet je vasthouden aan de belijdenis dat Jezus onze Hogepriester is. Hij voelt mee met onze zwakheden en Hij kan brengen wat Aäron en zijn zonen niet konden brengen: eeuwig heil.

Hebreeën 5:11-6:20

Gemakkelijk is het niet, wat de briefschrijver allemaal zegt. Dat geeft hij zelf toe. Maar zegt dat niet eerder dat zijn hoorders traag zijn geworden? Kennelijk is het mogelijk, dat geloven stilstaan wordt of zelfs achteruitgaan. Inzet is daarom vereist: blij leergierig, blij ijverig. En vooral: blij hopen. Hoop is altijd gericht op iets dat vóór je ligt. Wie niet meer hoopt, staat stil of gaat achteruit.

Hebreeën 7

Het thema 'Jezus Hogepriester' is al eens aangesneden. Nu wordt het uitgewerkt. Jezus is Hogepriester naar de ordening van Melchisedek (vgl. Gen. 14) en dus hoger hogepriester dan Aäron en zijn zonen. Zij waren gebonden aan afkomst, aan zonde en aan dood. Jezus is Hogepriester krachtens onvernietigbaar leven: zonder afkomst, zonder zonde, zonder dood. Hij kan dus volkomen behouden.

Hebreeën 8

De schrijver heeft een lange aanloop nodig naar zijn hoofdonderwerp, zou je kunnen concluderen uit vers 1. Maar het is het refrein dat tot nu toe al steeds tot klinken is gebracht. Ik zou zelfs zeggen: het is niet alleen het hoofdonderwerp van deze brief, maar van de hele Bijbel. Oude en Nieuwe Testament zijn één in Jezus Christus. Het Oude wijst vooruit en het Nieuwe vertelt, dat Hij het is: Jezus Messias, onze enige Hogepriester.

Hebreeën 9

Dit hoofdstuk moet je eigenlijk lezen als één lange uitleg van het vorige. Het werk van de priesters in het Oude Testament in de aardse tabernakel had een onaf, voorlopig karakter vergeleken met wat Hogepriester Jezus heeft gedaan in de ware tabernakel, de hemel. Wat Jezus doet is volmaakt en definitief. Het is eens en voor altijd. Leesoefening: zet de verschillen die de schrijver noemt eens op een rij.

Hebreeën 10:1-18

Eén verschilpunt licht de schrijver van de brief er nog eens extra uit: het offer. De offers uit het Oude Testament kunnen niet verzoenen. Hoogstens herinneren ze je eraan, dat je zondig bent. Vandaar ook de herhaling: je blijft erbij bepaald worden dat de echte verzoening met God van de andere kant moet komen. En die komt er: het offer van Jezus, eens voor altijd gebracht, brengt volmaakte verzoening.

Hebreeën 10:19-39

Na de uitleg komt de toepassing, zou je kunnen zeggen. En die luidt: treed binnen in het heiligdom van God, zonder angst, maar vrijmoedig, in de volle zekerheid van het geloof, want Christus heeft voor jou het offer gebracht. De triomf van de genade! Vrijblijvend is het niet. Wie deze genade achteloos naast zich neerlegt of die met voeten treedt, moet zich klaarmaken voor een ontmoeting met de levende God.

Hebreeën 11:1-22

Nu gaat de schrijver van de brief dieper door op het thema 'geloof'. Geloof is altijd verder kijken dan de grenzen van je eigen werkelijkheid. Geloven is boven het hier en nu uitkijken. En dus is geloven een afscheid van het denken in 'what you see is what you get'. Nee dus: er is meer. Zo hebben veel heiligen geleefd. Ze waren zeker van dingen, die ze alleen nog konden hopen en die ze nog niet konden zien. Dit geloof hield hen gaande.

Hebreeën 11:23-40

We lezen verder in het bekende hoofdstuk met 'geloofsgetuigen'. Variaties op hetzelfde thema. Mensen geloofden en hoopten, terwijl niets in hun werkelijkheid erop wees dat ze het bij het rechte eind hadden. Alles wat ze deden was een keuze maken en daarbij blijven. De gevolgen namen ze voor lief, hoe die ook waren: goed of slecht. Indrukwekkend, nietwaar, de heiligen ons voorgaand.

Hebreeën 12:1-13

De tribune zit dus volgepakt. Allemaal geloofsgetuigen die je mag zien als supporters. Gedragen door hun aanmoedigingen kun je de wedloop lopen. En hou je oog gericht op Jezus: moest Hij ook niet lijden en zit Hij nu niet aan Gods rechterhand? Het wordt dus afzien, die wedloop. Maar geef nooit op, vind eerder motivatie en stimulans in afzien en lijden: je zit op de goede weg (vgl. 1Petr. 4:12-16).

Hebreeën 12:14-29

Een dringend appèl horen we nu. Blijf niet achter. Haal niet onverschillig je schouders op als Esau. Wijs Hem die spreekt niet af. Want we hebben niet over zomaar een way of life. Nee, we zijn genaderd tot God, de Rechter over allen. Als in het Oude Testament zijn verschijning zo ontzagwekkend was, hoeveel te meer nu. Weet wat je doet dus: onze God is een verterend vuur.

Hebreeën 13:1-16

Hebreeën 13 is een uitwerking – een concretisering – van het voorgaande. We moeten niet achter blijven, maar God vereren met eerbied en ontzag (Heb 12:28). Wat dat inhoudt lezen we nu. Je kunt er dus mee aan de slag in het hier en nu. Tip: zet de 'vermaningen' eens op een rij en probeer er voor jezelf actiepunten van te maken voor je dagelijks bezig zijn of gebedspunten voor de dag van vandaag.

Hebreeën 13:17-25

In vers 20-21 trekt de schrijver nog even in een paar streken de hele brief samen. Hij vat samen in een zin die als een zegen gelezen wil worden. Dit is dus het laatste woord, het hart onder de riem voor al de lezers: dat God u maar mag bevestigen. Hoe afhankelijk voel jij je van Gods zegen? Hoe dan ook: ik wil jou persoonlijk het laatste vers van de brief meegeven en ik hoop dat je de inhoud ervan zult ervaren: de genade zij met u allen!

Jakobus 1

Jakobus, een broer van Jezus, schreef deze brief aan 'de twaalf stammen in de diaspora' (vs.1). Daarmee doelde hij op de joden-christenen die uit Jeruzalem en Judea gevlucht waren naar Samaria en Syrië (Hand.8:1; 11:19); dat was na de dood van Stefanus en in reactie op de vervolging die hierna losbarstte. Berooid als ze waren hadden ze het niet makkelijk; ook hadden ze te maken met rijke volksgenoten, die hen vaak slecht behandelden. Met z'n brief wil Jakobus z'n lezers daarom een hart onder de riem te steken. Maar hij is ook kritisch, want het christelijk geloof blijkt onvoldoende een stempel te zetten op hun gedrag. Jakobus' brief heeft hierdoor een praktische inhoud.

Hij begint met de opmerkelijke uitspraak: 'Het moet u tot grote blijdschap stemmen als u allerlei beproevingen ondergaat.' Als we dit tegenwoordig van een pastor te horen zouden krijgen, zouden we vast steigeren. Toch is het goed het van de apostel aan te nemen dat moeiten vormend kunnen zijn. Maar dan is het wel nodig dat we die moeiten in ons gebed aan God voorleggen. Dan begrijpen we ook dat God ons beproeft om ons verder te brengen. Dat betekent meteen dat verleidingen niet van God komen, want die zijn altijd destructief. Hoofdstuk 1 sluit af met een hoofdthema van de brief: ons geloof in Christus moet een tastbaar effect krijgen op ons gedrag.

Jakobus 2:1-13

Ons geloof moet zichtbaar worden in ons gedrag. Daarvan geeft Jakobus een heel treffend voorbeeld: het kan zomaar voorkomen dat je bij een rijke in het gevele wilt komen en dat je een arme negeert, tot in het kerkgebouw toe. Dat acht de apostel onbestaanbaar. Allereerst omdat God er niet van houdt dat we op het uiterlijk afgaan. Bovendien vergeten z'n lezers dan dat ze door hun voortrekken van de rijken soms heulen met de vijand, want de 'bonzen' die ze naar de ogen kijken zijn soms uitgerekend de mensen die zich ten koste van hen laten gelden. 'Trappen naar beneden en likken naar boven' heet dat tegenwoordig; zo hoor je niet met elkaar om te gaan. Waar God wel van houdt, is: barmhartig zijn; daarvoor komen mensen en verhoudingen tot bloei.

Jakobus 2:14-26

Geloof en handelen horen hand in hand te gaan (vs.22). Soms zien bijbellezers op dit punt een tegenstelling tussen Jakobus en Paulus. Immers, Paulus zegt in Rom.3:28: 'Een mens wordt vrijgesproken door te geloven en niet door de wet na te leven'; als voorbeeld haalt Paulus Abraham aan: God heeft hem niet op grond van zijn daden maar door zijn geloof rechtvaardig verklaard (Rom.4:2-5). Jakobus zegt het anders: 'Geloof zonder daden is nutteloos' (vs.20); volgens hem bewijst Abraham het dat iemand rechtvaardig wordt verklaard om wat hij doet en niet alleen om zijn geloof' (vs.24).

Bij nader inzien is hun tegenstrijdigheid maar schijn: Paulus benadrukt dat wij niet gered worden door onze prestaties maar door ons geloof. Jakobus benadrukt dat het geloof dat ons redt, wel een levend geloof moet zijn; het moet ook uit ons gedrag blijken dat we geloven. Ons geloof moet niet alleen een zaak van ons hoofd of onze mond zijn, maar van ons hart en onze handen. Anders gezegd: Jakobus zingt de lof op de vrucht van de Geest, waar trouwens ook Paulus enthousiast over is, Gal.5:22. Dus één boodschap, maar een verschillend accent.

Jakobus 3

Uit dit hoofdstuk blijkt dat het er onder de eerste christenen bepaald niet harmonieus toeling. Dat idee heb je gauw: 'Toen, in het begin, was het allemaal paradijselijk in de kerk. Er was alleen maar liefde voor Christus en voor elkaar.' Nee dus: er was sprake van betweterigheid, kwaadsprekerij, jaloezie, egoïsme. In beeldende taal waarschuwt Jakobus voor de destructieve macht van de tong. We zeggen wel eens 'schelden doet geen zeer', maar zo iemand heeft nog niks begrepen van een ander Nederlands gezegde: 'kwade tongen snijden scherper dan zwaarden'. Hoe vaak komt het niet voor dat mensen in de kreuken raken door vernietigende uitspraken die over hen zijn gedaan, misschien zelfs al in hun jeugd. Vandaar dat Jakobus ons aanspoort onze tong in toom te houden. Daar hoort ook bij dat we ons best moeten doen om ons te realiseren: 'Wat voor onbedoeld effect hebben mijn woorden misschien op de ander?' Daarnaast spoort Jakobus aan tot wijze zachtmoedigheid, met als slotuitspraak: 'waar in vrede wordt gezaaid, brengt gerechtigheid haar vruchten voort.'

Jakobus 4

Soms komt misschien wel eens de gedachte bij ons op: 'Wat een vrede zou er heersen in de kerken als er geen (liturgische) veranderingen meer plaatsvonden.' Een ijdele gedachte, want al door de eerste christenen werd er fiks geruzied. Als oorzaak daarvoor wijst Jakobus niet op allerlei uiterlijke zaken maar op het innerlijk van z'n lezers. Gedoe in de kerk begint in ons hart. En vrede in de kerk begint met gehoorzaamheid aan de opdracht: 'Nader tot God, verneder u voor de Heer' (vs.8,10).

Ook kwaadsprekerij - een bekende protestantse hobby voor bij de koffie na de kerkdienst - was in de eerste tijd al aanwezig. Daartegen is één recept: het besef dat alleen God als rechter het oordeel toekomt.

Dit hoofdstuk eindigt met de bekende 'Jacobitische voorwaarde' 'Deo volente' (D.V.): 'als de Heer het wil'. Daarmee bestrijdt Jakobus alle hoogmoed van mensen die denken dat zij de controle hebben over hun leven en plannen. Onzinnig, want hoe kwetsbaar zijn we niet. We moeten daarom altijd bedenken dat we over de hele linie altijd afhankelijk zijn van God. We leven en handelen bij zijn gratie.

Jakobus 5

Dit hoofdstuk begint met een fel anti-kapitalistische aanklacht van de 'dikke', vermoedelijk joodse boeren uit die tijd, die zich verrijkten ten koste van hun joods-christelijke werknemers. Ze gaan hun ondergang tegemoet: 'U hebt uzelf vetgemest voor de slachttijd'. Mogelijk wordt hier bedoeld op de ondergang van het joodse land rond het jaar 70. Een bemoedigend bijbelgedeelte voor alle mensen die ook nu nog te lijden hebben onder wreed kapitalisme: God neemt dat hoog op.

Maar Jakobus vervolgt meteen met een anti-revolutionaire aansporing van de slachtoffers. Ze mogen niet het recht in eigen hand nemen, want ze moeten geduldig wachten op Christus ingrijpen bij zijn terugkeer. Dat valt niet mee, want we willen het geluk graag hier en nu, en het liefst helemaal. Jakobus leert ons accepteren dat het complete geluk pas komt bij Christus' terugkeer.

De brief sluit af met een passage over het gebed. Er wordt vaak getwist over de precieze betekenis en reikwijdte van dit bijbelgedeelte. Maar zoveel kan duidelijk zijn: in situaties van ziekte of van zonde moeten we de waarde van het gebed niet onderschatten. God kan ons vragen heel verrassend verhooren, zodat iemand toch weer beter wordt of toch tot inkeer komt. Geen wonder, we hebben in Christus immers te doen met Hem die over alle macht beschikt in de hemel en op de aarde.

1 Petrus 1

Vanuit Babylon (5:13) schrijft Petrus aan de christenen in Klein-Azië. Hij begint ermee God te prijzen omdat Hij een pracht-erfenis voor ons bestemd heeft: de 'zaligheid', de redding die bij Christus' terugkeer een feit zal zijn. Daarom kan ons geloof in Christus samengaan met onuitsprekelijke vreugde: niet het verdriet over allerlei ellende heeft het laatste woord in de geschiedenis, maar Christus en de redding die Hij brengt. De profeten van het O.T. hebben daarvan al iets aanvoeld, ook al begrepen ze de reikwijdte van hun aankondigingen vaak niet. Om deze grootse toekomst hebben we alle redenen om ons heilig te gedragen, als mensen die horen bij Christus en die door Hem voor een hoge prijs gekocht zijn. Dat betekent concreet: liefde voor elkaar. Het onvergankelijke zaad, Gods Woord, moet zo in ons leven tot bloei komen.

1 Petrus 2

Als christen hebben we niet alleen een eigen kijk op de dingen; als het goed is houden we er ook een heel eigen gedrag op na: het moet te merken zijn dat we bij Christus horen. Daarom spoort Petrus ons aan dat we ons als levende stenen voegen in het bouwwerk waarvan Christus de hoeksteen is. Tegelijk waarschuwt hij ervoor dat Christus voor ongelovigen fungeert als de steen waarover zij struikelen. Maar gelovigen hebben recht op unieke titels: ze zijn een koninklijk priesterschap, een heilige natie - woorden ontleend aan Ex.19:6. Maar adeldom verplicht: ons gedrag moet bij onze titels passen en zo een wervend effect hebben op onze omgeving. Daarbij hoort dat we voor ons christelijk gedrag desnoods lijden over hebben; we zijn immers volgelingen van Christus, en Hij had letterlijk alles over om zijn Vader trouw te blijven.

1 Petrus 3

Ook in het huwelijk moet het te merken zijn dat christenen zich door hun geloof laten leiden. Zo spoort Petrus vrouwen aan hun man niet te behagen door een modepop te zijn maar door hun christelijke instelling. Omgekeerd moeten mannen zich bewust zijn van de kwetsbaarheid én de waarde van hun vrouw. Vrouw-onvriendelijkheid heeft een blokkerende invloed op je leven met God.

En dan verbreedt Petrus zijn aansporingen weer: heb onderlinge liefde, kom voor je band met Christus uit, accepteer eventuele moeiten als gevolg van je christen-zijn - zoals ook Christus zijn lijden aanvaard heeft.

Daaraan verbindt Petrus een passage over Christus' prediking aan 'de geesten in de gevangenis' (vs.19-20). Die uitdrukking wordt verschillend uitgelegd:

- Overleden gelovigen uit o.a. Noachs tijd die opgesloten zaten in het voorportaal van de hel. Volgens rooms-katholieken zou Christus na zijn sterven hun de boodschap van de bevrijding hebben gebracht.

- Heidenen uit die tijd, die immers gevangen zaten in de duisternis van het ongeloof. Dan slaan deze verzen op Christus' prediking via de apostelen. In Noachs tijd hadden de heidenen geen gehoor gegeven aan Noachs prediking, maar Christus' prediking via de apostelen had gelukkig wel effect.

- Afvallige engelen die bijv. in Noachs tijd destructief bezig zijn geweest en voorlopig al opgesloten waren (verg. 2 Petr.2:4-5). Dan kun je deze verzen zo lezen dat Christus' gang naar de hemel deze gevangen engelen duidelijk maakte dat Hij Heer is van alles en iedereen.

Hoe je het ook uitlegt, er is duidelijk alleen redding bij de levende Christus met zijn woord.

1 Petrus 4

Christus' lijden moet ons aansporen zelfs het geschamper van niet-christenen ervoor over te hebben om te vechten tegen de zonde en gericht te zijn op wat God wil. En mochten we om ons christen-zijn moeiten ondervinden, dan moeten we daar niet verbaasd of geschrokken van opkijken: eigenlijk is dat te verwachten, alleen al als je bedenkt hoe Christus zelf ontvangen is. In zekere zin is het dan ook een vóórrecht dat we om onze band met Christus lijden, zoals Hij dat ook heeft ondervonden. Laten we ons daarbij toevertrouwen aan God, want als onze Schepper en Vader helpt Hij ons door het lijden heen.

1 Petrus 5

Petrus begint hier met een tekst die aangehaald wordt in het bevestigingsformulier voor ambtsdragers, met als kern: 'Wees goede onderherders van de hoofd-herder Christus!' Daarna spoort Petrus de gelovigen aan nederig te zijn. Daarmee bedoelt hij niet dat we onszelf de grond moeten instampen. We moeten onze plaats beseffen tegenover de heilige en almachtige God. Parmantigheid als zouden wijzelf god zijn, is belachelijk; we moeten, juist omgekeerd, ons realiseren dat we schuldig en nietig zijn. Ook moeten we ons in zijn bestuur van ons leven schikken. Dat gaat samen met geborgenheid, want dezelfde God die boven ons uit torent, zorgt voor ons in onze moeiten. Dat kan moed geven, ook als we pijnlijk ondervinden hoe de duivel z'n uiterste best doet mensen onderuit te halen. Maar God zij dank is het einde overwinning, volmaaktheid. Wie bij Christus hoort, kent daarom vrede.

2 Petrus 1

Blijkens 3:1-2 is dit een vervolg op 1 Petrus. Dus is ook deze brief oorspronkelijk vanuit Babylon geschreven aan christenen in Klein-Azië. Petrus maakt zich zorgen: er lopen zoveel dwaalleraars rond, dat de christenen daardoor het goede spoor bijster zouden kunnen raken. Dat wil hij tegengaan. Hij herinnert allereerst eraan hoe bevoorrecht we zijn door ons geloof in Christus. Naar Gods belofte krijgen we deel aan de goddelijke natuur (vs.4). Met deze opmerkelijke uitspraak bedoelt Petrus dat we het eeuwige leven krijgen. Gezien die toekomst moeten we hier en nu al vruchten laten zien van ons geloof. Dat geloof heeft overigens een stevig fundament, aldus Petrus: met twee andere apostelen is hij er getuige van geweest dat God op een berg Jezus als de Christus heeft aangewezen. Trouwens ook de oudtestamentische boodschap is niet door mensen uit de duim gezogen: ze hebben gesproken namens God en zijn gedreven door zijn Geest. Daarom is heel de Bijbel een lamp die het duister verdrijft.

2 Petrus 2

Ondanks de stevig gefundeerde boodschap van het evangelie (zie hoofdstuk 1) zijn er de eeuwen door dwaalleraars geweest. Ook in Petrus' tijd laten zij van zich horen. En zoals altijd zijn ook in hun geval leer en leven met elkaar vervlochten: ze doen afbreuk aan de leer over Christus, maar tegelijk kiezen ze voor een leven dat spot met Gods geboden. Tegenwoordig zijn we heel terughoudend in onze veroordeling daarvan. Maar Petrus gebruikt sterke typeringen: redeloze wezens (vs.12), schandvlekken (vs.13), bronnen zonder water (vs.17), slaven van het verderf (vs.19), die zich met allerlei ranzigheid bezighouden. Al zappend op tv komen we daar zo vaak mee in aanraking, dat we de verontwaardiging daarover misschien wat kwijtraken. Maar Petrus waarschuwt: zoals in de loop van de geschiedenis goddelozen telkens gestraft zijn, zo zullen ook de goddelozen van nu tenslotte niet vrijuit gaan.

2 Petrus 3

God neemt de afwijzing van Christus hoog op? Goddeloze ranzigheid wordt eens afgestraft? Juist die boodschap vond in Petrus' tijd en vindt in onze tijd geen gehoor meer: 'Kom nou, de geschiedenis gaat onafgebroken door. We kunnen doen en laten wat we willen! Volgens jullie komt Christus terug om te oordelen? Dat zeggen jullie al 2000 jaar.' Wacht even, zegt Petrus: in Noachs tijd dachten de mensen ook dat het wel zou loslopen. Maar toen kwam dan toch de zondvloed. Zo is nu het wachten op de grote eindbrand. Inderdaad wachten we al 2000 jaar, maar wat is 1000 jaar voor God?! Dus vergis je niet: die eindafrekening komt. Dat God die nog heeft opgeschort, is alleen omdat Hij ons nog de kans wil geven tot inkeer te komen. Want God ziet het liefste dat mensen zich aan Hem gewonnen geven. Maar op een gegeven moment is die eindbrand er. Daarop moeten wij ons hier en nu voorbereiden door gericht op God te leven; dan zullen we straks de nieuwe wereld persoonlijk meemaken. Er staat dus veel op het spel. Daarom moeten we ons niet van de wijs laten brengen door dwaalgeesten.

1 Johannes 1:1-2:11

Aan het einde van zijn leven, toen hij in Efeze woonde, richtte de apostel Johannes zich nog eenmaal tot de gelovigen in Klein-Azië. Een tijdje terug waren uit hun midden mensen vertrokken die er afwijkende ideeën op nahielden. Ze stonden negatief tegenover de geschapen wereld en konden het daarom niet aanvaarden dat Gods Zoon een echt mens was geworden (zie vooral 4:2-3). Zich daartegen afzettend begint Johannes z'n brief heel nadrukkelijk met: 'Wat wij gehoord hebben, wat onze eigen ogen gezien hebben, wat onze handen hebben aangeraakt, dat verkondigen wij' (1:1).

Zoals altijd stond ook deze dwaling niet op zichzelf. Met dat ze afbreuk deden aan de betekenis van Christus, verloren ze ook het zicht op de invloed van de zonde. Volgens hen konden gelovigen zonde-loos leven: een gevaarlijke opvatting, want dan gebeurt het zomaar dat de zonde juist veel vat op je krijgt. Dit betekent niet dat Johannes pessimisme bepleit, wel nuchterheid: altijd blijven we last houden van de zonde. Tegelijk wijst de apostel op het perspectief: we kunnen met onze vraag om vergeving terecht bij de Vader, bij Christus, onze pleitbezorger. Maar wie verbonden leeft met Christus, het licht voor de wereld, zal zelf ook in het licht leven. Hij is gehoorzaam aan de geboden en geeft liefde.

1 Johannes 2:12-27

Johannes spoort z'n lezers aan God toegewijd te zijn en zich niet door het slechte in de wereld op sleeptouw te laten nemen. Hij realiseert zich dat ze het daarbij niet makkelijk zullen hebben, alleen al door het optreden van dwaalleraars. Hij betitelt die mensen hier als 'antichrist'. Een scherpe typering uit de mond van de apostel die verderop zo uitvoerig over de liefde schrijft. Daar kunnen wij wat van leren. Terecht letten we tegenwoordig vóór alles op wat ons met andere christenen verbindt. Maar er zijn situaties dat je het niet mag verbloemen dat er een onoverbrugbare kloof gaapt tussen gelovigen.

Om te kunnen onderscheiden tussen waarheid en leugen zijn wij niet afhankelijk van deskundigen of geestelijken. Nee, zegt Johannes, jullie allemaal zijn door Christus' Geest gezalfd en zijn daardoor terzakekundig inzake de waarheid. Dus moeten we ons door niemand wat wijs te laten maken. Intussen moeten we nooit vergeten dat het geheim van onze weerbaarheid tegenover de leugen, de duisternis ligt in onze verbondenheid met Christus.

1 Johannes 2:28-3:10

Om z'n lezers ermee te helpen trouw te blijven, wijst Johannes met nadruk op hun unieke positie: dank zij Gods liefde zijn ze kinderen van God. Maar dan moeten ze ook in overeenstemming met hun positie leven, toegewijd aan Hem. En dan volgen die opmerkelijke woorden: 'Ieder die in Christus blijft, zondigt niet' (3:6). Kiest Johannes daarmee de kant van de dwaalleraars die hij in 1:8-10 zo scherp afwees? Hij bedoelt hiermee wat anders dan zij: wie verbonden is met Christus leeft niet in zonde, kiést daar niet voor. Natuurlijk, nooit lukt het een gelovige zich vrij te houden van de zonde, maar hij leeft niet in opstand tegen God. In Johannes' brief heeft de term 'zondigen' dus twee verschillende betekenissen; vroeger gebruikten we daarvoor deze uitdrukkingen:

- Liggen in zonde: dan ben je in het spraakgebruik van onze bijbelvertaling een echte zondaar, een volgeling van de duivel; dan leef je in de duisternis, hoeveel goede kanten je ook mag hebben. Je kunt daarvoor kiezen vanuit de gedachte dat de mogelijkheid tot vergeving je alle ruimte geeft er maar op los te zondigen; nee, zegt Johannes, wie dat doet, stapt in feite bij Christus vandaan.

- Vallen in zonde: dan ben je in het bijbels spraakgebruik nog geen zondaar, maar blijf je volgeling van Christus; dan leef je in het licht, hoeveel fouten je ook hebt en doet. De serieuze gelovige moet zich dus niet onzeker laten maken door de zonde, want wie 'valt in zonde' is daarmee de verbinding met Christus nog niet kwijt en kan voor vergeving bij Hem terecht.

1 Johannes 3:11-24

Hier schrijft Johannes uitvoerig over de noodzaak om de naaste in de gemeente lief te hebben. Die opdracht geeft hij in een situatie dat loyaliteit aan medechristenen allerlei problemen kan oproepen. Hij maakt er immers melding van dat de wereld-zonder-Christus de volgelingen van Christus haat. In zo'n situatie kun je toch beter je medechristenen op een afstand houden, zelfs als die in de problemen zitten; in onze termen gesproken: je houdt je christelijk geloof beperkt tot je binnenkamer. Daarmee voorkom je een hoop gezeur van je niet-gelovige omgeving. Zo'n opstelling kan niet, verklaart Johannes. Nu je gedragen wordt door de liefde van God is het vanzelfsprekend dat je ook je medechristenen je liefde toont, desnoods door je leven voor hen te geven. We zijn toch navolgers van Christus?! Hij heeft zijn leven voor de ander gegeven. Dan kunnen wij niet achterblijven. En gelukkig wil God met zijn Geest in ons werken zodat we ook in stáát zijn tot deze daadwerkelijke liefde.

1 Johannes 4

Christenen moeten niet naïef in de wereld staan. Het kan gebeuren dat je in eerste instantie diep onder de indruk bent van de gelovigheid van iemand, terwijl je later ontdekt dat diezelfde persoon er absoluut foute ideeën op nahoudt. Natuurlijk, we hoeven ons niet druk te maken over elk afwijkend idee. Maar soms ondergraven zogenaamd vrome mensen met hun ideeën de kern van het Evangelie; zulke mensen kunnen buitengewoon sympathiek aandoen terwijl ze in feite antichrist zijn. Het is erg lastig voor ons in confrontatie met mensen zo zwart-wit tussen leugen en waarheid te onderscheiden. Toch is het noodzakelijk in onze contacten met gelovigen er alert op te zijn of we al of niet gestimuleerd worden in onze verbondenheid met God. Want daar draait het om.

In dat verband gebruikt Johannes de uitdrukking: 'God is liefde'. Daarop is vaak gereageerd: 'Als God liefde is, waarom gebeurt er dan zoveel verschrikkelijks?' Die vraag is nooit afdoende te beantwoorden, want Gods bestuur is vaak ondoorgrondelijk; bovendien hebben de zonde van de mens en de haat van Satan daarin ook een plaats.

Intussen wordt hier duidelijk hoe we zicht krijgen op Gods liefde: door naar Christus te kijken. Hij heeft met zijn plaatsvervangend lijden Gods liefde tastbaar gemaakt. Als we ons door deze goddelijke liefde-door-Christus gedragen weten, kijken we niet meer angstig naar Gods eindoordeel over ons. Integendeel, zijn liefde voor ons stimuleert ons tot liefde voor Hem. Maar daar hoort weer bij: onze liefde voor onze mede-gelovigen.

1 Johannes 5

Nog eens benadrukt Johannes dat we de mens Jezus als Gods Zoon moeten erkennen en dat we God en elkaar moeten liefhebben. Vervolgens wijst hij erop dat Jezus' leven op aarde bepaald is door water (zijn doop door Johannes, toen Hij zijn taak op zich nam) en door bloed (zijn dood door de kruisiging, toen hij zijn taak voltooide). Op die manier heeft God voor ons de weg gebaad naar het leven. Wie echt en blijvend wil leven, moet dan ook geloven in Christus, de weg en het leven. Van dat leven kunnen we nu al profiteren, want we kunnen ons tot God richten in het vertrouwen dat Hij naar ons luistert. Een geweldig geschenk: kleine, schuldige mensen mogen als kinderen omgaan met Hem die troont boven alles en ieder. Tot Hem kunnen we ook bidden voor mensen die dreigen af te haken.

Johannes sluit z'n brief af door weer over het thema zondigen te spreken: wie bij Christus hoort, zijn Vader echt kent, die staat niet aan de kant van de zonde. Dat neemt niet weg dat we wel op onze hoede moeten zijn, want we kunnen zomaar de band met God laten verslappen.

2Johannes

In deze twee brieven noemt Johannes zich 'dè oudste' omdat hij de leidende oudste in zijn omgeving is en mogelijk ook omdat hij de laatste apostel is die nog in leven is.

De brief is gericht tot 'de uitverkoren vrouw en haar kinderen'; daarmee doelt Johannes vast op de gemeente met haar leden. Hij spoort zijn lezers aan tot onderlinge liefde. Ook prijst hij hen omdat ze voor de waarheid, voor Christus blijven kiezen. Net als in 1 Joh. waarschuwt hij hen voor dwaalleraars die ontkennen dat Gods Zoon voluit mens is geworden. Ze moeten zulke antichristen niet eens de kans geven hun boodschap uit te dragen, want anders maken ze zichzelf medeplichtig aan de verspreiding van dwaalleer. Wij kunnen dit zo toepassen dat we goed moeten weten wat voor boeken we in huis halen en op wat voor sites we surfen. Wie op het gebied van lectuur en site-bezoek argeloos rijp en groen op zich af laat komen, kan zichzelf flink in de nesten werken.

3 Johannes

Johannes' derde brief is gericht tot Gajus, een leidend lid van een huisgemeente. De apostel is er blij mee hoe toegewijd Gajus is aan de waarheid en hoe gastvrij hij is voor gelovigen op doorreis. Heel anders is Diotrefes, een ander leidend gemeentelid; die weigert gastvrij te zijn en probeert het gezag van Johannes onderuit te halen. Gajus moet zich daardoor niet van de wijs laten brengen, maar gewoon zijn eigen goede spoor blijven volgen.

Judas

Judas, net als Jakobus een broer van Jezus, wil met zijn brief zijn joods-christelijke lezers oproepen trouw te blijven in de strijd voor het geloof. Onder hen zijn namelijk mensen naar voren gekomen die zich verzetten tegen het gezag van Christus en die zich goddeloos gedragen. Door verschillende momenten uit het Oude Testament op te halen maakt Judas duidelijk dat God ontrouw aan Hem hoog opneemt. Niemand moet denken dat hij z'n gang kan gaan omdat God toch niet reageert. Integendeel, zijn vroegere optreden tegen ontrouwe engelen en mensen bewijst dat God op een gegeven moment straffend ingrijpt. Daarom moeten de gelovigen zich door zulke mensen niet in verwarring laten brengen en dat temeer niet omdat ze voor hen al zijn gewaarschuwd door Christus en zijn apostelen.

Judas sluit zijn brief af met de aansporing te blijven bij het fundament van hun geloof: de leiding van de Geest, de liefde van God, Christus' barmhartigheid. Tegelijk moeten ze omzien naar mede-gelovigen die dreigen weg te dwalen. Overigens moet hun betrokkenheid bij deze mede-gelovigen er niet toe leiden dat ze ook maar iets met de zonde meegaan. Een leerzame brief die duidelijk maakt dat je in een gemeente niet altijd harmonieus met elkaar kunt omgaan: soms moeten harde dingen gezegd worden.

Openbaring 1

Op een (vs.10) verschijnt Jezus aan Johannes. Hij draagt hem op een brief door te geven aan elk van de zeven gemeenten van Klein-Azië (hoofdstuk 2-3); daarna geeft Hij Johannes door visioenen een kijkje achter de schermen van de geschiedenis (hoofdstuk 4-22). De aanleiding hiervoor is de verdrukking die de toenmalige christenen ondervonden; Johannes zelf is daarvan ook slachtoffer: hij is verbannen naar Patmos (vs.9). Om zijn volgelingen te bemoedigen gunt Jezus hun een blik op de toekomst.

Wat ons in dit bijzondere boek verteld wordt, roept vele vragen op: op welke tijd, welke situatie, welke personen slaat dit alles? Ook al blijven die vragen grotendeels onbeantwoord, dan nog kan dit boek ons een hart onder de riem steken, want zoveel wordt telkens duidelijk: Christus beschikt over alle macht en die macht zet Hij in voor de zijnen, want Hij heeft ons lief; en hoe alles ook mag lopen, Christus komt terug en brengt ons op onze bestemming (vs.5-6,8,18). Te midden van alle bedreigende ontwikkelingen kunnen we dus gerust zijn: verbonden met Christus hebben we iets onaantastbaars.

Openbaring 2

Het bemoedigende van het boek Openbaring geldt niet automatisch voor ons. We kunnen Gods geschenken verspelen. Daarom schrijft Christus aan elk van de zeven gemeenten een korte brief om de gelovigen daar te bemoedigen of terecht te wijzen. Alle brieven hebben dezelfde opbouw:

- Eerst een aankondiging van Christus als afzender, waarbij Hij zichzelf telkens anders typeert: 'Dit zegt Hij die....'

- Dan volgt een uitgebreide typering van de gemeente, waarbij de sterke en zwakke punten aan de orde komen, vaak op deze manier: 'Ik weet uw werken.... Maar Ik heb tegen u....'

- Na of vóór een aansporing om te luisteren komt Christus met een prachtige belofte, die in bewoordingen telkens wisselt, afhankelijk van wat Hij over de gemeente heeft gezegd: 'Wie overwint, zal Ik...'

Elke brief wordt gericht tot 'de engel van de gemeente': vermoedelijk is dit de bode die door die gemeente naar Johannes is toegestuurd. Deze brieven bewijzen hoe waar en tegelijk hoe goed het is dat Christus het Hoofd is van zijn gemeente: Hij weet tot in detail wat er gaande is en wat wij nodig hebben.

Openbaring 3

In dit hoofdstuk staan de brieven aan de laatste drie gemeentes, met dezelfde opbouw als de eerste vier. In zijn typering legt Christus bloot wat in het hart van zijn volgelingen leeft: soms veel moois, maar soms ook veel laakbaars. Daaruit blijkt dat het ook in het eerste begin van de christelijke kerk niet ideaal is geweest: van meet af was er dwaalleer, ontrouw, de neiging om compromissen te sluiten; daarom moesten de gemeentes toen al telkens hardhandig gecorrigeerd worden.

En toch blijft Christus van zijn kant trouw aan zijn gemeentes. Hij keert ze niet uit teleurstelling de rug toe maar blijft met zijn Geest vernieuwend op hen inwerken. Dat komt heel duidelijk uit in de laatste brief, die aan de gemeente in Laodicea. Die krijgt scherpe kritiek te horen: ze zijn lauw, onbruikbaar dus (koud water is verfrissend om te drinken, heet water nuttig om ermee schoon te maken). Maar juist die lauwe gemeente krijgt te horen: 'Ik sta aan de deur te kloppen; als iemand Mij opendoet, zullen we samen eten' (vs.20). Vertrouwend: Christus staat met open armen voor ons klaar. Hoe reageren wij daarop?

Openbaring 4-5

Hier beginnen de visioenen die Johannes te zien kreeg. Daarmee werd hem een blik gegund op wat vanaf zijn tijd tot aan het einde zich achter de schermen afspeelt. Bij het lezen daarvan moeten we Johannes' verhalen niet overvragen: het blijven visioenen. Dat wil zeggen, we krijgen deze achtergrondinformatie in de vorm van symbolen, die soms moeilijk te duiden zijn. Bovendien: wat Johannes achter elkaar vertelt, hoeft niet achter elkaar te gebeuren; eerder is het zo dat dezelfde periode, van Christus' vertrek tot aan zijn terugkeer, op verschillende manieren wordt gezien. Dat moet ons voorzichtig maken snelle verbanden te leggen tussen wat wij hier lezen en wat wij in onze geschiedenis meemaken of verwachten.

De reeks visioenen begint heel indrukwekkend met een blik in de hemel. Johannes ziet God daar glorieus tronen met om zich heen 24 oudsten (vertegenwoordigers van de oudtestamentische gelovigen) en 4 wezens (vertegenwoordigers van de schepping) die Hem laaiend enthousiast bezingen.

En dan ziet Johannes hoe in Gods hand een verzegelde boekrol is, vol met geheime profetieën over de toekomst. Alleen Christus mag die rol openen, want Hij is het Lam en staat daar 'als geslacht', dus nog met de snijwond in zijn hals. Door zijn plaatsvervangend lijden is Hij bevoegd en in staat sturing te geven aan de geschiedenis. Daarom wordt Hij door miljoenen engelen bejubeld.

Alleen dit visioen is al voldoende om ons moed te geven te midden van alles wat in de wereld gaande is, want daarvan kunnen we zeker zijn: achter de schermen is Christus actief in de weer.

Openbaring 6:1-7:8

Tot en met hoofdstuk 8 wordt beschreven hoe het Lam de zeven zegels verbreekt van de boekrol met z'n profetieën over de toekomst. Johannes ziet dan hoe God straffend optreedt in de geschiedenis, maar tegelijk ook tot inkeer oproept en zijn volgelingen beschermt (zie H.R. van de Kamp, Openbaring):

- Zegel-1: Een ruiter op een wit paard: hoe geduldig Christus ook is, uiteindelijk zet Hij zijn overwinning door.

- Zegel-2: Een ruiter op een rossig paard: ondanks z'n dromen over wereldvrede, sticht de mens telkens weer allerlei kwaad.

- Zegel-3: Een ruiter op een zwart paard: de aarde is vaak het tafereel van voedselschaarste.

- Zegel-4: Een ruiter op een vaal paard: de dood slaat telkens onstuitbaar toe in onze wereld.

- Zegel-5: Gestorven martelaars in de hemel, die aan de voet van het altaar daar hunkerend roepen om het einde van de geschiedenis; zelf mogen ze al tot rust komen.

- Zegel-6: Een hevige aardbeving en een ontregeling van de sterrenwereld, waardoor het voor de ongelovigen overduidelijk wordt dat met God niet valt te spotten. Tegelijk ziet Johannes hoe God ervoor zorgt dat er 144.000 gelovigen overblijven, symbool voor een onoverzienbare menigte.

Dit alles maakt duidelijk dat de goede en kwade dingen in de wereld niet toevallig plaatsvinden. Daarin of daarachter (hoe je het ook maar moet formuleren) is Christus actief. Hij laat merken dat Hij zonde hoog opneemt, maar tegelijk stimuleert Hij ons om (alsnog) aan Hem gehoor te geven, want alleen bij Hem is er uitzicht.

Openbaring 7:9-8:13

Dwars door alle angstaanjagende gebeurtenissen heen heeft God een onoverzienbare massa gelovigen om zijn troon verzameld. Dat is het uitzicht dat Christus geeft, dank zij zijn gevloeide bloed. Nu maken we nog allerlei ellende mee, maar het eindresultaat is: God wist onze tranen af en geeft ons eeuwig leven. Nu we dat weten, kunnen we de toekomst gerust ingaan.

Als Christus het 7e zegel verbreekt valt er een gespannen stilte in de hemel. Tijdens die stilte worden 7 bazuinen/ramshoornen uitgedeeld; op elk daarvan moet straks een stoot gegeven worden als waarschuwing voor wat komen gaat. Maar eerst wordt aandacht gegeven aan de gebeden van de gelovigen: die tellen dus mee in Gods bestuur van de geschiedenis! En dan volgen na elke bazuinstoot Gods straffen. Na de vierde roept een rondvliegende arend zijn medelijden uit met de mensen op aarde om wat nog komen gaat.

Deze gang van zaken maakt duidelijk dat wij op aarde nooit een paradijs kunnen en zullen stichten. De macht van de zonde is te sterk en Gods toorn daarover laat zich onvermijdelijk gelden. Zo kijken wij meestal niet naar de gebeurtenissen op het journaal: naar ons idee gebeuren de dingen zoals ze gebeuren. Hier leren we dat God daarin bezig is om de macht van de zonde te stuiten en om ons op te roepen tot inkeer. Het 'Wee u' van die arend kan dus omgezet worden in 'Gelukkig bent u' als we ons vastklampen aan het Lam dat zichzelf heeft laten slachten.

Openbaring 9

Na een stoot op de vijfde bazuin/ramshoorn wordt de diepe afgrond geopend waarin de boze geesten in voorarrest worden gehouden. Ze stijgen daaruit op in de vorm van reusachtige sprinkhanen met een menselijk gezicht en leeuwentanden. Onder leiding van de duivelse engel Apollyon (Verderver) kwellen ze de niet-gelovigen met hun giftige angel, waarom die alle levenslust verliezen.

Nadat op de zesde bazuin is geblazen worden vier engelen losgelaten die leiding geven aan miljoenen ruiters, die vele mensen doden door vuur, rook en zwavel uit de bek van hun paarden.

Maar ze bekeerden zich niet van hun afgoderij en andere wandaden, staat er dan. Daarmee wordt duidelijk wat Gods uiteindelijke bedoeling is met alle ellende in de wereld: daarmee wil Hij de mensen niet alleen maar afstraffen maar vooral oproepen tot inkeer. Een oud thema in de Bijbel, want al in Ezech.18:23-24 staat: 'Zou Ik een welgevallen hebben aan de dood van de goddeloze? luidt het woord van de Here. Niet veeleer hieraan dat hij zich bekeert van zijn wegen en leeft?' Ook Paulus wijst erop dat God wil dat alle mensen behouden worden en tot erkenning van de waarheid komen (1Tim.2:3). Als we met ellende geconfronteerd worden, moeten we dan ook niet opstandig of bitter gaan worden maar met overtuiging voor Christus (blijven) kiezen als het houvast.

Openbaring 10

Voordat de zevende bazuin/ramshoorn wordt geblazen, volgen er twee intermezzo's. Johannes ziet een indrukwekkende engel, die deels op de zee en deels op het land staat, als teken dat z'n boodschap voor de hele wereld bestemd is. Hij heeft een geopende boekrol in de hand, al eerder genoemd in 5:1. Die rol staat vol met profetieën over de toekomst. Hij zweert bij God dat deze profetieën vervuld worden.

Dan wordt Johannes opgedragen die boekrol op te eten, net als Ezechiël destijds (Ezech.2:8-10); het smaakt naar honing, maar als hij het op heeft, ligt het hem zwaar op de maag. Daarmee wordt aangegeven dat Johannes' boodschap vol vreugde zal zijn (Gods kinderen worden bevrijd) maar tegelijk ook verdriet zal oproepen (Gods vijanden worden afgestraft). Het is waar, bij het evangelie domineert het goede, blijmakende. Maar het evangelie heeft ook een donkere kant: uiteindelijk laat God de zonde niet ongestraft en schakelt Hij de goddelozen eens uit. We zijn dus gewaarschuwd!

Openbaring 11

Hier volgt het tweede intermezzo nadat op de zesde bazuin/ramshoorn is geblazen. Johannes moet de tempel opmeten, om zo dit terrein af te bakenen: God biedt zijn kinderen bescherming. Tegelijk krijgt Johannes te horen dat de voorhof en de stad zelf vertrapt worden. In die tijd laat God twee profetische getuigen optreden, een nieuwe Mozes en Elia. Ze staan symbool voor de kerk zoals die als licht voor de wereld optreedt, of in elk geval hóórt op te treden. Zodra hun taak voltooid is, worden ze door het beest (zie Openb.13) vermoord. Een paar dagen later worden ze weer levend en gaan de hemel in.

Dan wordt op de zevende bazuin/ramshoorn geblazen en krijgt Johannes weer de geopende hemel te zien. Daar wordt God om zijn koningschap en om zijn bevrijdend ingrijpen enthousiast toegejuicht, waarna er een imponerende donderbui losbreekt als een uiting van Gods ontzagwekkende glorie.

We zeggen wel eens dat we nu tegen de achterkant van Gods borduurwerk aankijken, maar dat we zeker kunnen zijn van het prachtige ontwerp aan de vóórkant. Maar in het boek Openbaring wordt ons telkens al een blik op de voorkant gegund. De feiten zoals wij die waarnemen, kunnen ons soms onzeker of zelfs bang maken: 'Hoe loopt het met Gods kinderen af?' Maar als we ons met Johannes naar de hemel verplaatsen, kan het buiten discussie staan: als onze koning biedt God ons afdoende bescherming en zet Hij zijn plan om het kwaad uit te bannen onstuitbaar door. Het kòmt dus goed.

Openbaring 12

Al in het paradijs heeft God aangekondigd dat er vijandschap zou bestaan tussen de slang, de duivel en de vrouw met hun kroost (Gen.3:15). Deze strijd wordt hier nader uitgewerkt. Johannes ziet een prachtig versierde vrouw (Gods kerk in de loop van de eeuwen), die belaagd wordt door een angstaanjagende draak (Satan); hij wil het kind dat zij gaat baren meteen verslinden. Die kwaadaardige bedoeling herkennen we in het Oude Testament, telkens als Gods volk in z'n voortbestaan bedreigd wordt. Als het kind geboren is, blijft het buiten Satans bereik en wordt hij meteen naar de hemel gehaald. Daarin herkennen we Christus die tijdens zijn leven de duivel heeft weerstaan en uiteindelijk naar de hemel is gegaan, onbereikbaar voor Satan.

Maar daarmee is het niet afgelopen: er ontstaat een gigantische oorlog in de hemel. Michaël en zijn engelen verslaan de draak met z'n engelen en verjagen die uit de hemel. Had Satan tot die tijd vrij toegang (zie Job 1:6-12; Zach.3:1-2), sinds Christus' verschijning daar is Satans optreden als aanklager in de hemel voorbij.

Om deze beslissende stap vooruit in de geschiedenis klinkt in de hemel een lofprijzing op God. Tegelijk wordt over de aarde 'wee u' uitgesproken: de duivel zet nu alles op alles om de vrouw, Christus' gemeente, in het nauw te brengen. Die actie wordt in het slot van dit hoofdstuk beschreven: enerzijds angstaanjagend, want geloven blijkt telkens vijandschap op te roepen; anderzijds geruststellend, want God blijkt zijn gemeente afdoende bescherming te bieden.

Openbaring 13:1-14:5

De duivel is een geduchte tegenstander. Hij schakelt twee beesten in: een beest dat uit de zee en een beest dat uit de aarde opkomt. Het eerste beest mag namens de draak/duivel macht uitoefenen. Net als Christus, het Lam, overleeft hij een dodelijke wond, wat hem wereldwijd talloze volgelingen bezorgt. Hij keert zich in godslasterlijke taal tegen God en onderneemt bloedige actie tegen de gelovigen. Hier herkennen wij de politieke macht zoals die soms agressief tegen Gods volk wordt ingezet, in Johannes' tijd de moordzuchtige Nero (zijn naam zit verscholen in het getal 666, 3:18).

'Hier blijkt de volharding en het geloof der heiligen', staat er dan (13:9). Het is vaak niet makkelijk om trouw te blijven: de duivel oefent grote invloed uit, vaak tastbaar via agressieve mensen of instanties.

Het tweede beest heeft de verraderlijke uitstraling van een lam, maar spreekt als de draak, de duivel. Het beest fungeert als een minister van propaganda in dienst van het eerste beest (in 16:13 wordt hij daarom 'valse profeet' genoemd) en organiseert daarvoor een heuse erediens, terwijl hij economische discriminatie toepast op wie weigeren daarin mee te doen. Hier herkennen wij de verleiding die uitgaat van allerlei dwaalleer, onchristelijke godsdienstigheid en ideologieën in de wereld.

Toch ziet het er niet hopeloos uit, want diezelfde gediscrimineerde mensen, die geweigerd hebben afgoederij te plegen ('ze zijn maagdelijk', 4:4), zien we in 14:1 terug bij het Lam op de berg Sion; dat wil zeggen: ondanks alle moeiten zijn ze op aarde geborgen bij Christus. Vanuit de hemel krijgen zij een indrukwekkend loflied voorgezongen. Bemoedigend: van onszelf kunnen we onmogelijk standhouden, maar door de kracht van Christus' Geest behalen we uiteindelijk toch de overwinning (52).

Openbaring 14:6-15:8

Gods straffend optreden op aarde neemt qua intensiteit toe. Maar eerst worden achter elkaar drie engelen uitgezonden om de mensen te waarschuwen en tot inkeer op te roepen: een samenvatting van het missionaire optreden van de kerk in de loop van de eeuwen. De gelovigen worden bemoedigd met de woorden: 'Zalig de doden die in verbondenheid met de Here sterven; dat ze rusten van hun moeiten.' God laat zich in zijn toorn nooit tomeloos gaan, maar heeft steeds onze redding op het oog. Maar weigeren mensen hardnekkig zich te laten redden, dan ondergaan ze vroeg of laat daarvan de gevolgen.

In het visioen ziet Johannes Christus op een wolk verschijnen, die met een sikkel het graan op aarde maait: het bijeenbrengen van de gelovigen. Daarna gaat een engel aan het werk met een sikkel; hij snijdt de druiventrossen af, waarna die in de druivenpers uitgeperst worden: Gods afrekening met de ongelovigen. Daarop hoort Johannes de trouw gebleven gelovigen op het glazen podium voor Gods troon een overwinningslied zingen, zoals eens de Israëlieten na de ondergang van Farao's leger in de Rietzee. Maar nog is Gods toorn niet uitgewoed, want Johannes ziet zeven engelen in de hemel verschijnen met elk een gouden schaal (vroeger: fiool) in de hand, vol met Gods toorn.

Openbaring 16

De zeven engelen krijgen opdracht elk hun schaal leeg te gieten en zo rampen op aarde te veroorzaken:

- Schaal 1: Gods vijanden krijgen kwaadaardige gezwellen.
 - Schaal 2: het water in de zee wordt gestold bloed, dodelijk voor de vissen.
 - Schaal 3: het water van rivieren en bronnen wordt bloed en daardoor ondrinkbaar.
- Dit drietal schalen wordt afgesloten met instemmende reacties van een engel en van de zielen aan de voet van het altaar (verg. 6:9): 'Ze hebben het verdiend, hun bestraffing is rechtvaardig.'
- Schaal 4: de mensen worden door de zonnehitte verzengd.
 - Schaal 5: het wordt pikdonker en de mensen worden daar benauwd van.
 - Schaal 6: het water in de Eufraat droogt op, waarmee de weg gebaad wordt voor de komst van de bondgenoten van de draak en z'n beide beesten naar de verzamelplaats Harmagedon, ofwel Megiddo (waar in de oudtestamentische tijd verschillende veldslagen geleverd zijn).
 - Schaal 7: onder het geluid van een donderbui vindt er een grote allesverwoestende aardbeving plaats.

Al deze rampen zijn bedoeld de mensen tot inkeer te brengen, maar, staat er een paar keer: ze bekeerden zich niet maar lasterden God. De oproep die luidkeels van rampen uitgaat, wordt niet door de mensen opgepakt. Integendeel, ze blijven nog hardnekkiger aan hun ongeloof vasthouden. En Gods kinderen? Hopelijk gebruiken wij alle ellende waarmee we geconfronteerd worden als een stimulans houvast te zoeken bij God: alleen de verbondenheid met Christus geeft uitzicht, tot in eeuwigheid.

Openbaring 17

Vanaf dit hoofdstuk komt Babylon in beeld: een rijk geklede hoerige vrouw, overdadig behangen met sieraden (tegenpool van Jeruzalem, de bescheiden geklede bruid uit 19:8; 21:2). Van haar wordt gezegd dat ze op zeven bergen zetelt; daarmee wordt verwezen naar de stad Rome, gebouwd op zeven heuvels. Blijkbaar is Babylon symbool voor de economische macht zoals die mensen en instanties verstrikt in de zucht naar welvaart en invloed. De vrouw gebruikt het beest uit 13:1 als rijdier, waaruit blijkt dat die economische macht gedragen wordt door politieke macht. Raadselachtig wordt van dit beest gezegd dat het was, niet is en toch zal zijn; hierin lijkt hij iets op God die is, was en komt (1:4,8), maar bij het beest staat erbij dat hij z'n verderf tegemoet gaat. Alleen de band met God geeft dus uitzicht.

Even raadselachtig wordt gesproken van koppen en horens, die tegelijk koningen zijn; mogelijk wordt hiermee gezinspeeld op toestanden uit Johannes' tijd. Dit slaat vermoedelijk op het totaal aan antichristelijke machthebbers. Het gemeenschappelijke aan al deze personages is hun haat tegen het Lam en zijn volgelingen; van de vrouw wordt zelfs gezegd dat ze dronken is van het bloed van de gelovigen. Maar op het eind keren al die koningen zich onder leiding van het beest tegen de vrouw. Door dit alles wordt aangegeven hoe vijandig de economische en politieke macht vaak staat tegenover Christus' gemeente, maar hoe Gods vijanden uiteindelijk ondergaan. Bemoedigend voor christenen die de haat tegen Christus in hun eigen leven ervaren.

Openbaring 18

Luidkeels roept een engel: 'Gevalen is de grote stad Babylon!' Maar voor het zover is, klinkt de oproep tot de gelovigen uit Babylon weg te vluchten om geen last te krijgen van de rampen die over haar komen; hiermee wordt ons voorgehouden dat we geen water in de wijn van ons christen-zijn moeten doen maar ons ver moeten houden van de zonde in onze wereld: anders gaan ook wij de ondergang tegemoet.

Als motief voor Babylons ondergang wordt genoemd: haar hoogmoed (vs.7), haar ongerechtigheid (vs.5) en haar afslachten van gelovigen en anderen (vs.24). En dan volgt een brede beschrijving hoe de koningen/bestuurders, kooplui en zeelui die van haar geprofiteerd hebben, rouwklagen over haar ondergang. Tegelijk worden de gelovigen opgeroepen zich over het gevallen Babylon vrolijk te maken, want God heeft nu recht gedaan aan alle slachtoffers van Babylon. En nog eens wordt bevestigd dat er nooit meer in Babylon gemusiceerd, gefeest en gewerkt zal worden.

Hoe we de verschillende details ook moeten uitleggen en toepassen, de hoofdstrekking is helder: Gods vijanden hebben vaak veel macht en laten zich gelden ten koste van zijn kinderen, maar uiteindelijk gaan ze eraan. Wat onaantastbaar blijft, is Gods beschermende liefde voor zijn kinderen.

Openbaring 19:1-10

Opnieuw een bericht van de hemelse Bruidegom voor zijn bruid op aarde. De hemel juicht over de val van Babel. De lofzang wordt overgenomen door de vierentwintig oudsten. Bedoeld zijn de vertegenwoordigers van de kerk op aarde. Met de vier wezens zouden de vertegenwoordigers van de schepping bedoeld zijn. Allen zij het eens over de rechtvaardigheid van Gods oordeel. Vers 9 prijst hen gelukkig die zijn uitgenodigd voor het bruiloftsmaal van het Lam. Daarom de oproep om de strijd van het geloof te blijven voeren.

Openbaring 19:11-21

In vers 11 wordt de draad van hoofdstuk 16 opgepakt. Het beest en de leugenprofeet worden gevangen genomen. Zij hebben veel aanhang gehad. Maar God is een God die het kwaad wrekt. Jezus is de ruiter op het witte paard (wit is de kleur van de overwinning en/of van het hemels licht). Hij wordt Getrouw en Waarachtig genoemd. Dat staat tegenover leugen en gruweldaden. Wat daarvan overblijft wordt getekend in vers 20.

Openbaring 20

Johannes krijgt adembenemende visioenen. De engel komt in actie tegen de satan. Hij wordt gearresteerd. Maar alweer een ander gezicht: martelaren die onthoofd zijn om hun trouw aan God, mogen zitten in troenen om te regeren met Christus. Vanaf vers 7 trekt satan er opnieuw op uit, mobiliseert volken tegen de kerk. Niet voor lang: in het eindvisioen ziet Johannes een grote witte troon (vergelijk Openbaring 19,6), blinkend vanwege Gods heiligheid. Alle mensen verschijnen daar voor Gods troon en worden geoordeeld. Vijanden van God verdwijnen: de duivel (vers 10), de dood en het dodenrijk en wie niet is opgeschreven in het boek des levens (Openbaring 14,15).

Openbaring 21:1-14

Het hangt van Gods gunst af of je binnen mag gaan in het nieuwe Jeruzalem. Toch is dat geen willekeur. Uitgesloten worden zij die gruwelen bedrijven als in vers 8 beschreven. Toch geeft een braaf leven niet de doorslag. Dat is Gods genade: als je je leven buiten je zelf, in Christus zoekt, wordt je door Hem meegenomen naar de eeuwigheid.

Openbaring 21:15-22:5

Het nieuwe Jeruzalem is vol van Gods aanwezigheid. Het is een geweldige, schitterende woonplaats. De poorten staan uitnodigend open voor wie erin wonen. De namen van de apostelen zijn terug te vinden op de poorten. Wat ook een pracht en praal: goud en edelgesteenten. Johannes die dit visioen gezien heeft kende de prachtige natuurlijke tinten van edelstenen. Hij schildert ons een heilige stad, die er bijzonder kleurrijk uitziet. Het geheim van edelstenen is hun variatie in kleur. Als uit alle volken der aarde mensen deze stad bewonen, dan is Christus degene die hen verlichten zal. Was dat ook al niet zo toen ze nog op de aarde leefden, in verbondenheid aan Hem?

Openbaring 22:6-21

"Ik kom spoedig". Dat is de rode draad in dit gedeelte. En daarmee moet je rekening houden! Christus vraagt ons om niets af of toe te doen aan zijn profetie. Hebben wij dan een dor boeken-geloof? Het boek Openbaring is een deel van de bijbel dat wel duidelijk voelbaar maakt dat Christus zelf in de Schrift te vinden is. Wat een actie, wat een werken aan de toekomst! Ons gebed is: Maranatha, kom spoedig Here Jezus!